

SÁROSPATAKI CAROLINA ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

3950 Sárospatak, Zrínyi u. 40.

Tel.: 06-47/311-719

e-mail: carolinaovodasp20@gmail.com

Ikt.szám: 50/2026

ELŐTERJESZTÉS - a Képviselő-testületnek - a Bölcsődei Szakmai Programról

Tisztelt Képviselő-testület!

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) 41. § (1) bekezdése alapján a **bölcsődei ellátás keretén belül a nevelés és a gondozás a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott, a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium és a bölcsődei módszertani szervezet honlapján közzétett Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja** (a továbbiakban: Alapprogram) **alapján folyik.** Az Alapprogram többek között tartalmazza a bölcsődei nevelés főbb helyzeteit, illetve a bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételeit.

A kultúráért és innovációért felelős miniszter 26/2025. (XII. 30.) KIM rendeletével módosította a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletet, mely megfogalmazza többek között a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának tartalmi elemeit. A módosítás célja a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai kereteinek tovább erősítése.

A módosítás értelmében a bölcsődei szakmai programunkat kiegészíteni szükséges a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény gyermek-elsősegélynyújtással kapcsolatos belső eljárásrendjére vonatkozó keretszabályokkal.

A fenti rendelet értelmében intézményünk felülvizsgálta és módosította a Bölcsődei Szakmai Programot. A módosításokkal egybeszerkesztett Bölcsődei Szakmai Program mellékelve.

Fentiekre tekintettel kérem a beterjesztett bölcsődei szakmai program fenntartó általi jóváhagyását!

Sárospatak, 2026. március 04.

Orosz Végső Veronika
főigazgató

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

.....
dr. Szabó Gergő LL.M
jegyző

**SÁROSPATAKI CAROLINA ÓVODA
ÉS BÖLCSŐDE**

3950 Sárospatak, Zrínyi u. 40.

Tel.: 06-47/311-719; 06-47/311-856

e-mail: carolinaovodasp20@gmail.com

**BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM
2026-2030.**

Készítette: Orosz Végső Veronika főigazgató
Hersman Eszter Ágnes bölcsődei intézményegység-
vezető

Jóváhagyta: Sárospatak Város Önkormányzata

Érvényes: 2030. augusztus 31.

Készült: 2 eredeti példányban

**Sárospatak
2026. február**

Tartalomjegyzék

I.	BEVEZETŐ GONDOLATOK.....	4
II.	JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	5
III.	A BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM BEVEZETŐJE.....	5
	1. A bölcsődei ellátás alapadatai	6
	2. A bölcsőde bemutatása	6
	2.1 Alaptevékenysége:	7
	2.2 Helyzetkép:	7
	2.3 Személyi feltételei:	8
IV.	A BÖLCSŐDÉRE VONATKOZÓ SZAKMAI INFORMÁCIÓK.....	8
	1. A bölcsőde szervezete és feladatkörei	8
	2. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítási módja, formája ..	9
V.	A BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, ALAPFELADATA.....	10
	1. A szolgáltatás célja.....	10
	2. A bölcsőde küldetése.....	10
	2.1 Pedagógiai hitvallásunk:	11
	2.2 Bölcsőde-képünk	11
	2.3 Gyermekképünk	11
	2.4 Kisgyermeknevelő-képünk	12
	3. A szolgáltatás alapfeladata	12
	4. Más intézményekkel történő együttműködés módja	13
VI.	A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA, A BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSELEMEK	15
	1. A bölcsődei gondozás, nevelés célja.....	15
	2. A bölcsődei gondozás, nevelés alapelvei.....	16
	3. A bölcsődei gondozás, nevelés feladatai.....	18
	3.1 A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetenciák fejlesztése	19
	3.2 Az egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	23
	3.2.1 A gyermek elsősegélynyújtással kapcsolatos belső eljárásrend keretszabályai	23
	3.3 Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	29
	3.4 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	30

4.	A bölcsődei élet megszervezése, a bölcsődei nevelés megvalósításának körülményei.....	31
5.	A bölcsődei élet tevékenységi formái, főbb nevelési helyzetek.....	36
6.	A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére.....	40
VII.	A BÖLCSŐDE ÁLTAL HASZNÁLT DOKUMENTÁCIÓ	41
VIII.	AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA.....	41
1.	Az ellátás igénybevételi módja	41
2.	A felvétel rendje	41
3.	A bölcsődei elhelyezés megszűnése	42
IX.	A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁSI HELYI MÓDJA.....	42
X.	A GYERMEKEK, A SZÜLŐK ÉS AZ ELLÁTÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK	42
1.	A gyermekek jogai	42
2.	A szülők jogai	43
3.	Az ellátást végzők jogai.....	43
XI.	FELHASZNÁLT IRODALOM.....	43
XII.	ZÁRÓRENDELKEZÉSEK.....	44
XIII.	LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁS	45

I. BEVEZETŐ GONDOLATOK

*„Gyermekekkel foglalkozni,
minden bizonnyal a leghálásabb munka,
ami a földünkön osztályrészünkül jutott,
de saját tökéletességünket is
ez mozdítja leginkább előre”
(Brunszvik Teréz)*

A Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde bölcsődei közösségeként mindent megteszünk azért, hogy az igénybe vevők megelégedettségére végezzük hivatásunkat, és úgy biztosítsuk a kisgyermek napközbeni alapellátását, hogy a Fenntartó, Sárospatak Város Önkormányzata a legmagasabb szinten tehessen eleget ellátási kötelezettségének.

Hisszük, hogy Szakmai Programunk bölcsődénk szakmai munkáját összefogja, egységes rendszert dolgoz ki, mely segíti a bölcsőde tevékenységét. Lefekteti azokat az alapelveket, amelyeket a munka során szem előtt kell tartani, és elérhető célokat fogalmaz meg.

Feladatunk, hogy a Szakmai Programot megvalósítsuk, és megteremtsük annak lehetőségét, hogy munkatársaink igényes, kiszámítható, jó körülmények között, kiegyensúlyozott munkahelyi légkörben tudjanak dolgozni.

***„A város nem pusztá együttélés kedvéért, hanem az
emberekhez méltó élet céljából alapított.”***

(Arisztotelész)

A 2024. szeptemberétől hatályos Bölcsődei Szakmai Programunk módosításának oka a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának változása. A módosítás célja a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai kereteinek tovább erősítése.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 41.§ (1) bekezdése kiegészítésre került azzal, hogy a bölcsődei szakmai programba kerüljenek beépítésre a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény gyermek-elsősegélynyújtással kapcsolatos belső eljárásrendjére vonatkozó keretszabályok.

II. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályi háttér:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 257/2000 (XII. 26) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai, valamint a módszertani levelek, útmutatók, ajánlások
- 9/2000 (VIII.4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- 8/2000 (VIII.4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak nyilvántartásáról
- 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról
- Belső dokumentációk:
 - a Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde alapító okirata
 - a bölcsőde működési engedélye
 - fenntartói rendeletek

III. A BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM BEVEZETŐJE

A 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 41.§.(1) bekezdése értelmében: A bölcsődei ellátás keretén belül a nevelés és a gondozás a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott, a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium és a bölcsődei módszertani szervezet honlapján közzétett Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja alapján folyik.

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja tartalmazza:

- a) a bölcsődei nevelés céljának meghatározását,*
- b) a bölcsődei nevelés alapelveit,*
- c) a bölcsődei nevelés feladatait,*
- d) a bölcsődei nevelés főbb helyzeteit,*
- e) a bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételeit,*

- f) a családok támogatásának módszereit és lehetőségeit,
g) a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató más szolgáltatásokkal, intézményekkel való együttműködésére vonatkozó elveket,
h) a bölcsődei ellátást nyújtó intézménynek, szolgáltatónak az alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatásai nyújtására vonatkozó elveket.*

A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

- a) a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen
aa) a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
ab) a felszerelési jegyzékben az adott ellátási forma tekintetében meghatározott textíliát, bútort, egyéb eszközöket és felszerelést,
ac) a játéktevékenység feltételeit,
ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit; és
b) a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést azzal, hogy
ba) a bölcsődében és a mini bölcsődében az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően kell biztosítani*

A Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, valamint a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja alapján – a következők szerint határozza meg a bölcsődei szakmai programját.

1. A bölcsődei ellátás alapadatai

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény neve: Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde

A bölcsőde székhelye: 3950 Sárospatak, Zrínyi u. 40.

A bölcsőde ágazati azonosítója: S0049936

A bölcsőde formája: bölcsőde

A férőhelyek száma: 60

A fenntartó adatai:

- neve: Sárospatak Város Önkormányzata
- címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 32.
- elérhetősége: sarospatak@sarospatak.hu, tel.: 47/513-240
- típusa: állami

2. A bölcsőde bemutatása

A bölcsőde szervezetileg és helyileg egyaránt a Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde, közös igazgatású köznevelési intézményben működik. (Sárospatak, Zrínyi utca 40.)

Vezetését a bölcsődei intézményegység-vezető látja el a főigazgató felügyeletével.

2.1 Alaptevékenysége:

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekjóléti alapellátások körébe sorolja a gyermekek napközbeni ellátását, amelynek a 3 éven aluli kisgyermekekre vonatkozóan a legjelentősebb, szervezettségében és szakmaiságában meghatározó ellátási formája: a bölcsőde.

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését végző intézmény.

Bölcsődénkben a gondozó-nevelő munkánk iránymutatója: a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja.

2.2 Helyzetkép:

Sárospatak történelmi múltú kisváros Magyarország északkeleti szögletében. Miskolctól, Nyíregyházától 70 km távolságra helyezkedik el. Lakosságának a száma 10000 fő, amely az elmúlt években sajnos csökkenést mutat. A fiatalok jelentős része főiskolai, egyetemi tanulmányai folytatására nagyvárosba költözik, és vissza kevesen jönnek.

Munkahelyeket a fém- és ruhaipar, a kereskedelem, mezőgazdaság, az egyre jelentősebb számú vállalkozások, az önkormányzat, illetve a járási hivatal tud biztosítani. Az elmúlt években a munkanélküliek száma folyamatosan csökken.

A városban és a város vonzáskörzetében élő családok társadalmi és gazdasági helyzete nagyon eltérő. A gyermekek fejlettsége is változó, ismereteik és képességeik különbözőek, melyet tovább fokoz a szociokulturális háttérük és környezetük különbözősége is.

A gyermekek többsége teljes családból érkezik, de növekszik azoknak a gyermekeknek a száma, akik életében különböző problémák, a szülőknél válás, illetve egyéb krízishelyzetek jelennek meg.

Sárospatakon 1952 óta működik bölcsőde.

Alapításától 1994-ig a bölcsőde önállóan működött. Ekkor a Carolina Óvodához integrálták, 2006-ban a Kincskereső Óvodához, 2007-ben pedig - az óvodák összevonása után - a Mese Óvoda és Bölcsőde intézménybe került, intézményegységként.

2010-től ez a 3 óvodából és 1 bölcsődéből összetett többcélú intézmény a Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde nevet viseli. A bölcsőde a város lakótelepi zöldövezetében helyezkedik el. Könnyen megközelíthető, parkolókkal körül ölelt.

2014-ig a bölcsődei férőhelyek száma 22 fő volt. A fokozatosan növekvő igények kielégítése céljából 2015 áprilisától ez a szám 24 főre emelkedett. Az édesanyák kedvező munkavállalási lehetőségei miatt megnövekedett igényeket már ezzel a létszámmal sem tudtuk kielégíteni, ezért 2016-ban új csoport létrehozását kezdeményeztük a fenntartónknál. Az új csoport kialakításával, 2016. szeptember 01-től a bölcsődei férőhelyek száma 36 főre emelkedett. 2022. augusztus 01-től a bölcsődei férőhely iránti igény megnövekedése miatt egy 4. csoport beindításával a férőhelyek száma 48-ra emelkedett.

2024. január elejétől olyan mértékben megnövekedett a bölcsődei férőhely iránti igény, melyet egy újabb, 5. bölcsődei csoport megnyitásával lehetett csak kezelni.

A fenntartó, Sárospatak Város Önkormányzata 2024 áprilisában elindította az új csoport létesítésével kapcsolatos hatósági eljárást.

2024 szeptemberétől, az 5. bölcsődei csoporttal bölcsődénk három gondozási egységből áll, melynek részei:

- 5 csoportszoba (vegyes életkorú),
- fürdőszobák,
- átadó helyiségek,
- mosókonyha
- játszóudvar
- teraszok

A helyiségek mérete, alapterülete az előírásoknak megfelelő.

A bölcsőde napi nyitvatartási ideje: 10,5 óra (6⁰⁰-16³⁰)

A bölcsődei ételmezés során a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálási elveket vesszük figyelembe.

2.3 Személyi feltételei:

Az engedélyezett dolgozói létszám: 15 fő

Munkakörök szerinti megoszlása:

• kisgyermeknevelő	12 fő
- ebből intézményegység-vezető	1 fő
- intézményegység-vezetőhelyettes	1 fő
• bölcsődei dajka	3 fő

A dolgozók szakképesítése megfelel a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2. sz. mellékletében előírt képesítési előírásoknak. A személyre szóló feladatokat a munkaköri leírások tartalmazzák.

IV. A BÖLCSŐDÉRE VONATKOZÓ SZAKMAI INFORMÁCIÓK

1. A bölcsőde szervezete és feladatkörei

A Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde közös igazgatású köznevelési intézmény, melynek élén a főigazgató áll. Az intézmény főtevékenysége az óvodai nevelés, ezen túlmenően alapfeladatai közé tartozik a gyermekek bölcsődei ellátása.

A bölcsőde szervezetenként óvodába integrált. Önálló ügyvitellel nem rendelkező feladatellátási hely. Élén a főigazgató által megbízott bölcsődei intézményegység-vezető áll, aki a szakmai feladatokat a főigazgató közvetlen irányításával látja el.

A bölcsődében foglalkoztatottak -jogállásukat tekintve- közalkalmazottak. Ők alkotják a közalkalmazottak közösségét. Maguk közül választanak közalkalmazotti képviselőt.

a) A bölcsőde gondozási-nevelési feladatkörei:

- a gyermekek számára olyan gondozás, nevelés nyújtása, amely kielégíti a testi- és pszichés szükségleteiket és elősegíti fejlődésüket,
- a gyermek harmonikus fejlődésének, az aktivitásának, a kreativitásának és az önállóságának segítése,
- a bútorok és játékok rendszeres ellenőrzése biztonsági szempontból, illetve, hogy azok megfelelnek-e a gyermekek fejlettségi szintjének,
- kulturált környezet, higiéniás rend biztosítása,
- folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel,
- a sérült gyermekekkel gondozásával járó speciális feladatok ellátása.

b) Gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatok:

- az étel megfelelő kiszolgálása,
- a felszolgált ételek mennyiségének, minőségének, átadásának ellenőrzése,
- adminisztratív feladatok elvégzése (pl. az étkezők nyilvántartásának vezetése stb.).

A gyermekek ételmezését 2007. október 01-től a **Sárospataki Közszolgáltatási Nonprofit Kft.** biztosítja az intézményben kialakított melegítőkonyhán keresztül.

Nagy hangsúlyt fektetnek az egészséges táplálkozás és korszerű étkeztetés szokásainak kialakítására.

Az étlapok összeállítása a főigazgató és a bölcsődei intézményegység-vezető véleményének figyelembevételével történik.

A bölcsődei egység engedélyezett létszáma, és ebből a szakképzettek aránya

Megnevezés	Engedélyezett létszám	Létszám	Ebből szakképzett
Kisgyermeknevelő	12	12	12
- ebből intézményegység-vezető	1	1	1
- vezetőhelyettes	1	1	1
Bölcsődei dajka	3	3	3
Gyermekorvos - megbízás alapján	1	1	1

A bölcsődei szakmai programunk megvalósításához kisgyermeknevelőink rendelkeznek a megfelelő szakmai képesítéssel és végzettséggel. Dolgozóink folyamatosan vesznek részt továbbképzéseken azért, hogy a munkakörüket minél színvonalasabban lássák el.

2. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítási módja, formája

A bölcsődei dolgozók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítás módjai, formái a következők:

- a dolgozók kötelező továbbképzése, melynek érdekében évente továbbképzési terv készül,
- a dolgozók fejlődését biztosító szervezeten belüli tudás- és tapasztalat megosztás (beszélgetés, bemutató, stb.),
- a dolgozók egyéni önfejlesztéséhez szakirodalom vásárlás, illetve internetes hozzáférési lehetőség biztosítása, illetve a dolgozók ösztönzése a szaktudásuk otthoni fejlesztésére.

A bölcsőde szervezetén belüli együttműködés

A bölcsődei nevelés-gondozás során a bölcsődében foglalkoztatottak kötelesek a gyermek érdekeit szem előtt tartva együttműködni.

Az együttműködés hivatalos kereteit a különböző munkaértekezletek és csoportmegbeszélések, illetve a bölcsődei intézményegység-vezető vagy a főigazgató által kezdeményezett személyes beszámoltatás adják.

A bölcsődei alkalmazotti értekezletet a nevelési évben szükség szerint tartjuk. Az értekezletek tervezett időpontjait az éves munkatervben határozzuk meg.

Az együttműködés nem hivatalos keretei során a dolgozók kötelesek megosztani - a titoktartási kötelezettség figyelembe vételével - azokat az információkat, melyek a gyermek nevelését, gondozását segítik, illetve fejlődését előmozdítják.

A dolgozóknak együtt kell működniük különösen a gyermek valamely területen jelentkező hátrányának leküzdése érdekében.

A bölcsőde támogatja az intézményben működő szülői érdekképviselői fórum működését, és évente legalább 2 alkalommal megszervezi a szülői értekezleteket, valamint szülőcsoporthoz tartozó megbeszéléseket.

V. A BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, ALAPFELADATA

1. A szolgáltatás célja

A bölcsődei ellátás jogszabály szerinti általános célja

A szolgáltatás célja, hogy a bölcsőde biztosítsa a családban nevelkedő 3 éven aluli – kivételes esetben idősebb – gyermekek napközbeni ellátását ezen belül a szakszerű gondozást és nevelést.

A bölcsődei nevelés célja, hogy:

- a kisgyermek készségeit, képességeit fejlessze annak érdekében, hogy megfelelően viselkedjenek az őket körülvevő környezetben, és sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz,
- a nevelés során segítse a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét,
- a gyermekre - és a gyermek családjára is kiterjedő - olyan beavatkozást tegyen, mely a későbbi esetleges problémák megelőzésére, csökkentésére irányul,
- az intézményi ellátás biztosításával hozzájáruljon a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

Szakmai célkitűzésünk

Fontosnak érezzük a zenét, tudatosan alkalmazzuk a zenei ráhatás különböző módszereit: éneklünk, zenét hallgatunk és hangszereket használunk. Nyelvi fejlődésük érdekében naponta mesélünk a gyermekeknek, verseket és mondókákat mondunk. Tudatosan törekszünk a mozgásfejlesztésre, az egyensúlyérzék fejlesztésére, ritmusérzék fejlesztésére, játékos, zenés formában, mivel tudatában vagyunk ezek egymást erősítő hatásának.

Célunk a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges testi fejlődés, valamint a személyiség fejlődésnek, érzelmi fejlődésnek és a szocializációnak elősegítése, mely a játék és a tevékenységek által, illetve rajtuk keresztül történik. Mindezt derűs, szeretetteljes légkörben, a gyermek felé való teljes odaadással és odafordulással tesszük.

2. A bölcsőde küldetése

Bölcsődénk küldetése, hogy:

- ellássa az alapító okiratban meghatározott feladatokat, így:
 - a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése,
 - egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása,

- az érzelmi fejlődés és szocializáció, valamint a megismerési folyamatok fejlődésének segítése
- ne csak a gyermeket nevelje-gondozza, hanem segítse a kisgyermeket nevelő családokat, a családot, mint egészet támogassa.

Célja, hogy elsősorban Sárospatak és térségében, további szabad férőhely esetén Borsod-Abaúj-Zemplén Megye ellátási területen gondoskodjon a jelen szakmai programban meghatározott feladatok ellátásáról.

2.1 Pedagógiai hitvallásunk:

A bölcsődénkben folyó nevelési munkánkat, a gyerekekkel történő kapcsolattartást az alábbi idézettel jellemeznénk:

*"A szeretetünk kifogyhatatlan,
A türelmünk határtalan,
A gyermek játékossága bennünk van,
A mosoly, a simogatás mindig nálunk van."*

Azt valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes, légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek.

A kisgyermek életében az első három év, az első közösség meghatározó, jelentős szerepe van a gyermek későbbi személyiségfejlődésében. A kisgyermek ebben az életszakaszában a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt, erősen függ a felnőttektől, ezért a gondozónő személyisége meghatározó. Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázzuk a ránk bízott gyermekeket.

2.2 Bölcsőde-képünk

Bölcsődénk nyitott a kisgyermekes családok számára. Törekvésünk, hogy minden kisgyermek és felnőtt jól, otthonosan érezze magát bölcsődénkben. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek nyugodt, biztonságot nyújtó nevelői légkörben, a játékon keresztül, a játékba integráltan tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg és szociálisan. A játék, mint legfontosabb tevékenység határozza meg arculatunkat, melyben figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket is. Esztétikus, fejlesztő, optimálisan ingergazdag környezetet teremtünk.

2.3 Gyermekképünk

Minden gyermek egyedi és megismételhetetlen, individuum, aki egyéni szükségletekkel rendelkező személyiség. Védelem, különleges bánásmód illeti meg. Fejlődését a genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei, a család érzelmi légköre és a szociokulturális háttere, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. A csecsemőkor az alapvető bizalom, a kisgyermekkor az autonómia-érzés kialakulásának időszaka. Az első évek a legmeghatározóbbak a gyermek életében, személyisége fejlődésében. A korai kötődés és a szocializáció időszakában alakulnak ki a későbbi egész életre jellemzőbb szokások, viselkedésminták alapjai. A csecsemő és a kisgyermek magával hozott képességeinek kibontakoztatásához a legkedvezőbb feltétel a szabadban mozgás, és játéktevékenység, a bizalomteljes meghitt személyi kapcsolat, az aktivitásra építő, interakcióban gazdag gondozás. A gyermek fő tevékenysége a játék, mely útján

megtanul tanulni, érdeklődni, kísérletezni. Megtanulja a nehézségek leküzdését. Megismeri az örömet, a megelégedést, amit a siker, a türelmes önálló, kitartó munka által elért eredmény útján szerez meg. A nem kognitív készségek, kompetenciák kisgyermekkor elcsúszása elengedhetetlen feltétele a későbbi eredményes tanuláshoz, az iskolai, társadalmi szerepvállalás sikeréhez.

2.4 Kisgyermeknevelő-képünk

A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó, engedékeny. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden kisgyermekkel. Jól ismeri a kisgyermek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség bontakozását, az aktivitást, az önállósodást. Képes a szülőkkel partneri kapcsolatban együttműködve elősegíteni szokások, a viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekek ellátását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes a szakmai fejlődésre, a folyamatos megújulásra. Tudatában van annak, hogy személye, viselkedése példa lehet a gyermek és a szülők számára. Bölcsődénkben működik a saját kisgyermeknevelői rendszer.

Erősségeink

- bölcsődénk tárgyi feltételeinek megalapozottsága
- a személyi feltételek folyamatos biztosítása
- a minőségi kisgyermek ellátás
- a főigazgató támogató, segítő, ellenőrző tevékenysége

Fejlesztést igénylő területek

- kisgyermeknevelők attitűdjének változása, a felnőttekkel való társas kapcsolatok fejlesztése
- bölcsőde épületének felújítása illetve a csoportok folyamatos felújítása,
- a játszóudvar, közlekedő utak felújítása, korszerűsítése,
- bölcsődei pancsoló kialakítása
- továbbképzések, közösség építő tevékenységek

3. A szolgáltatás alapfeladata

A szolgáltatás feladata, hogy az alapidokumentumában meghatározott bölcsődei ellátást biztosítsa az ellátottak részére.

A bölcsőde feladata, hogy a szolgáltatást úgy nyújtsa az ellátottak részére, hogy az megfeleljen a bölcsődeműködést szakmailag is érintő szabályozásoknak, így:

- a jelen szakmai programnak,
- az alapító okiratnak,
- a Szervezeti és Működési Szabályzatnak,
- a házirendnek;
- a jogszabályokban meghatározott szakmai szempontoknak és az ott meghatározott feladatellátási követelményeknek.

A bölcsőde az ellátási területén elvégzi:

- a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését,

- a gyermek nevelését és gondozását a 4. évének betöltését követő augusztus 31-éig abban az esetben, ha a gyermek testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, valamint
- sajátos nevelési igényű gyermekek esetében annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a hatodik életévét betölti.

A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának megfelelően biztosítani kell:

- a gondozás-nevelés feltételeit,
- a szülő, törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- a jogszabályban meghatározott felszerelési jegyzékben meghatározott textíliát és bútorzatot, egyéb eszközöket és felszereléseket,
- a játéktevékenység feltételeit, a szabadban való tartózkodás feltételeit,
- az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést, a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint.

4. Más intézményekkel történő együttműködés módja

a) Az együttműködéssel érintett szervek

A bölcsőde a hatékony működés érdekében együttműködik:

- az intézmény fenntartójával,
- az óvodával,
- más bölcsődével,
- a körzeti védőnővel,
- a gyermekorvosokkal,
- a család- és gyermekjóléti szolgálattal,
- a gyámhatósággal,
- szakértői bizottsággal,
- a köznevelési intézményekkel,
- Magyar Bölcsődék Egyesülete módszertani szervezetével,
- Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye küldöttjével
- civil szervezetekkel.

b) Az együttműködés módjai

Együttműködés a fenntartóval

A fenntartóval való együttműködés többoldalú. Kiterjed:

- a költségvetési, így a pénzügyi- és gazdasági tevékenységre, e tevékenység ellenőrzésére,
- a szakmai feladatellátás nyomon követésére, ellenőrzésére,
- a szakmai program szerinti működésre stb.

Az intézmény időszakonként beszámol a fenntartónak az általa végzett szakmai tevékenységről, a szakmai program megvalósulásáról.

A kapcsolatokért felelős személyek: az intézmény vezetője

Együttműködés az óvodával

A bölcsőde folyamatos kapcsolatot tart az óvodával. A bölcsőde-óvoda közötti átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében olyan tartalmi kapcsolatot épít ki az óvodával, melynek során megismerhetik, segíthetik egymás nevelőmunkáját.

Az együttműködés formái: óvodalátogatások, tapasztalatszerelések, közös továbbképzések, közös nevelési értekezletek, közös ünneplések.

Az érintett intézmény, intézmények neve: Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde

A kapcsolatokért felelős személyek: a bölcsődei intézményegység vezetője

Együttműködés más bölcsődével

Más bölcsődével való együttműködés során az intézmények kölcsönösen tájékoztatják egymást az általuk szerzett tapasztalatokról, az alkalmazott új módszerekről, eredményeikről stb., ezáltal a kapcsolat segíti a szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését.

A kapcsolatokért felelős személyek: a bölcsődei intézményegység vezetője

Együttműködés a védőnőkkel

Folyamatos a kapcsolattartás a bölcsőde és a védőnő között a gyermekek gondozási feladatainak ellátása érdekében. Kölcsönös a tájékoztatás a szerzett tapasztalataikról, különösen a gyermekek testi, szellemi fejlődéséről. A védőnő elvégzi a szűrővizsgálatokat, az észlelt eltérésekről a házi gyermekorvost, illetve a háziorvost írásban értesíti. Az együttműködésre sor kerül az ellátás igénybevétele előtt, melynek során a védőnő jelezheti adott gyermek bölcsődében való elhelyezésének szükségességét.

A kapcsolatokért felelős személyek: főigazgató, bölcsődei intézményegység-vezető

Együttműködés a gyermekorvossal

Bölcsődénk kapcsolatot tart a gyermekorvosokkal, ide értve a bölcsődében feladatot ellátó gyermekorvost. Továbbá a szülőcsoportos megbeszélésre szakértőként meghívott gyermekorvossal, valamint a gyermekeket ellátó gyermekorvosokkal.

A gyermekorvostól fogadja a gyermek bölcsődei elhelyezésére irányuló kezdeményezést.

Az érintett gyermekorvosok: megbízás szerinti gyermekorvos

A kapcsolatokért felelős személyek: bölcsődei intézményegység-vezető, főigazgató

Együttműködés a család- és gyermekjóléti szolgálattal

A bölcsőde együttműködik a gyermek megfelelő ellátása érdekében a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársaival. Az együttműködésre sor kerülhet különösen az ellátás igénybevétele előtt, melynek során a szolgálat jelezheti adott gyermek bölcsődében való elhelyezésének szükségességét.

A kapcsolatokért felelős személyek: főigazgató

Együttműködés a gyámhatósággal

A bölcsőde fogadja a gyámhatóság kezdeményezését a gyermek bölcsődei elhelyezésével kapcsolatban. A bölcsőde a gyermek érdekében szükség esetén kapcsolatot tart a gyámhatósággal.

A kapcsolatokért felelős személyek: főigazgató

Együttműködés a szakértői bizottsággal

A bölcsőde kapcsolatot tart a szakértői bizottsággal. A nem megfelelően fejlődő, illetve viselkedési, tanulási, magatartási zavart mutató gyermekek szülei számára javasolja a gyermekük szakértői bizottsági vizsgálatát.

A szakértői bizottság szakvéleménye alapján különleges gondozásra jogosult gyermekek esetén a szakértői véleményben meghatározottak szerint végzi a gyermekek nevelését-gondozását, illetve megküldi a következő nevelési évben szakértői felülvizsgálattal érintett gyermekek adatait.

Az érintett szakértő bizottság: B-A-Z. Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság

A kapcsolatokért felelős személyek: főigazgató, kisgyermeknevelők

Együttműködés a köznevelési intézményekkel

A bölcsőde kapcsolatot tart a középiskolákkal a tanulók kötelező 50 órai közösségi szolgálatának teljesítése érdekében. Az intézmény, mint fogadó szervezet megköti a szerződéseket az iskolával, végzi a tanulók közösségi foglalkoztatását, ellátja a kapcsolatos adminisztratív teendőket. A középiskolák köre fokozatosan bővül.

A kapcsolatokért felelős személyek: főigazgató

A bölcsőde egyes köznevelési intézmények számára biztosítja a szakmai gyakorlat teljesítésének lehetőségét.

Érintettek a B-A-Z megyei középiskolák, valamint a Tokaj-Hegyalja Egyetem.

A kapcsolatokért felelős személyek: főigazgató, bölcsődei intézményegység-vezető

Együttműködés a Magyar Bölcsődék Egyesülete módszertani szervezetével

Szakmai kiadványok, jógyakorlatok, képzések folyamatos figyelemmel kísérése.

Együttműködés a B-A-Z. vármegyei küldöttel

Szükség szerint kapcsolatfelvétel, szakmai tanácsadás igénybevétele.

Együttműködés a civil szervezetekkel

A bölcsőde kapcsolatot tart mindazokkal a civil szervezetekkel, melyek segítik a bölcsődei nevelést, illetve a bölcsődei nevelés tárgyi feltételeinek javítását, valamint a bölcsődei ellátást igénybevevő családok szükségleteinek kielégítését.

Az érintett civil szervezetek: A Carolina Óvoda és Bölcsőde Gyermekeiért Alapítvány, KIWANIS NŐI CLUB Sárospatak

A kapcsolatokért felelős személyek: főigazgató

VI. A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA, A BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSELEMEK

1. A bölcsődei gondozás, nevelés célja

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermeknek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkorai intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenció tevékenységet folytasson. Ez magában foglalja a veszélyeztetett, bántalmazott és az elhanyagolt, a korai fejlesztésre, gondozásra, valamint a sajátos nevelési igényű, a tartósan beteg, az ártalmas környezeti, vagy társadalmi hatásoknak kitett gyermekek érdekében tett intézkedéseket.

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptervékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára.

A bölcsőde célja:

- a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének biztosítása,

- a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével,
- a szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó bölcsődei élet megszervezése, ahol a szakszerű nevelés, gondozás családias nyugodt légkörben zajlik, biztosítva ezzel a gyermek fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételeket.

2. A bölcsődei gondozás, nevelés alapelvei

A szakszerű nevelés, gondozás akkor valósulhat meg, ha a bölcsődében érvényesülnek a következő alapelvek:

- a család rendszerszemléletű megközelítésének elve,
- a koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadásának elve,
- a családi nevelés elsődleges tiszteletének elve,
- a kisgyermekkorai személyiség tiszteletének elve,
- a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó szerepének elve,
- a biztonság és a stabilitás megteremtésének elve,
- a fokozatosság megvalósításának elve,
- az egyéni bánásmód érvényesítésének elve,
- a gondozási helyzetek kiemelt jelentőségének elve,
- a gyermeki kompetenciakészítés támogatásának elve.

A család rendszerszemléletű megközelítésének elve

Bölcsődénkben a bölcsődei nevelés során nem csak a kisgyermekre, hanem a kisgyermek családjára is koncentrálunk.

Törekszünk a család működésének megismerésére, - ennek érdekében családlátogatást tartunk, személyes megbeszéléseket folytatunk, illetve megfigyeljük a szülőt és a gyermeket a beszoktatás alatt, a közös programokon, valamint a gyermek bölcsődei gondozásra történő napi átadás-átvételekor.

Megfigyeljük a gyermeket, mivel a gyermek visszatükrözi a család tagjai közötti viszonyt.

A család megismerése alapján támogatjuk a család erősségeit.

A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadásának elve

Bölcsődénk a kisgyermek nevelése-gondozása során alkalmazza az intervenció szemléletet. A bölcsődei kisgyermeknevelőink nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy megfigyeljék a gyermekek viselkedését, fejlődését, és ha fejlődési lemaradást, illetve egyéb zavart tapasztalnak, beavatkozzanak a gyermek érdekében. (A koragyermekkorai intervenció szemlélet jól tud érvényesülni különösen a korosztályonként kialakított csoportoknál, ahol jobban megmutatkoznak a gyermekek közötti különbségek.)

A családi nevelés elsődleges tiszteletének elve

A bölcsőde azt vallja, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és egyben kötelessége is. A bölcsőde a családban történő nevelés során kialakult szokásokat, a már kialakított hagyományokat, és értékeket tiszteletben tartja, azokat lehetőség szerint erősítve végzi a gyermek gondozását, nevelését.

Bölcsődénk törekszik arra, hogy a szülők számára minél változatosabb, minél tágabb körben engedjen bekapcsolódni a bölcsődei nevelés-gondozásba. Kiemelt alkalmak: a beszoktatás, a nevelési évben megrendezésre kerülő szülők részvételére is alapozó közös programok.

A kisgyermekkorai személyiség tiszteletének elve

Bölcsődénk szem előtt tartja, hogy a kisgyermek is egyéniség, egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum.

A bölcsődei nevelés során figyelmet fordítunk az egyéniség védelmére, az egyéniségből fakadó különbözőségek tiszteletben tartására.

A bölcsődénkben a nevelés-gondozás során törekszünk a személyiség kibontakoztatására, a gyermeki kompetenciák kifejlődésére, fejlesztésére.

Feladatunk, hogy a kisgyermekeket is egymás személyiségének tiszteletére neveljük, megalapozzuk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, fizikai és mentális különbözőség miatti toleranciát.

A kisgyermeknevelő személyisége meghatározó szerepének elve

A család után a kisgyermeknevelő az, aki a személyiségével és a gyermekkel való kapcsolataiban kiemelkedő hatással van a gyermek fejlődésére, a gyermek személyiségének alakulására.

Bölcsődénk ezért fontosnak tartja, hogy olyan kisgyermeknevelőkkel végezze a bölcsődei nevelés-gondozás feladatait, akik megfelelő példát tudnak mutatni a gyermek számára. Ezért elvárjuk a kisgyermeknevelőktől a magas szintű szakmai kompetenciával, megfelelő identitással, jó önismerettel, és magas szintű társas készségekkel rendelkezzenek. Az alapelv érvényesítés céljából nagy figyelmet fordítunk a képzésre, valamint a szakmai ellenőrzésre, a szakmai megbeszélésekre.

A biztonság és a stabilitás megteremtésének elve

Bölcsődénk a beszoktatás rendszerével törekszik arra, hogy a kisgyermek a bölcsődében is biztonságban érezze magát. A beszoktatási időt rugalmasan értelmezzük, figyeljük a gyermek által adott jelzéseket, lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekben kialakuljon a biztonság érzete.

A saját kisgyermeknevelői rendszerrel biztosítjuk a gyermek számára elsősorban az érzelmi biztonságot, a stabilitást.

A csoportszobákban, illetve a gyermekek által igénybe vett helyeken törekszünk, a tárgyi környezetének állandóságára mivel az szintén növeli biztonságérzetüket. (A csoportszoba évszakonkénti dekorációjával nem bontjuk meg a csoportszoba fő arculatát, csak az érdeklődésüket keltjük fel.)

A bölcsődében évszakonként kismértékben eltérő, de adott évszakon belül állandó napirend szerint történik a nevelés-gondozás. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékoztatói lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. (A napirendtől csak nagyon indokolt esetben térünk el.)

A bölcsődei nevelés-gondozás során a gyermeket szeretetteljes légkörnek kell körül vennie - kerülünk minden fizikai és pszichikai erőszakot - és ez szintén erősíti a gyermek biztonság érzetét.

A fokozatosság megvalósításának elve

Bölcsődénkben érvényesítjük a fokozatosság elvét. Ezt az elvet a biztonság és a stabilitás megteremtése elvével együtt kell alkalmaznunk. Mivel a gyermek számára a stabilitás egyben biztonságot is jelent, de a gyermek fejlesztése, fejlődése csak újdonságok, változtatások árán érhető meg. A változtatásokat fokozatosan hajtjuk végre, időt hagyunk ahhoz, hogy a gyermek az új dolgokhoz hozzászokjon. A fokozatosság elve betartásával ösztönözzük a gyermek az alkalmazkodó képességére, változások elfogatásának, új dolgok, helyzetek megismerésére és elfogadására.

Az egyéni bánásmód érvényesítésének elve

Bölcsődénkben a kisgyermeknevelő - elfogadó, empátikus, hiteles - magatartással végzi a gyermekek nevelését gondozását, melynek során figyelembe veszi a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát, nemzetiségi, kulturális és vallási hovatartozását.

A gyermek szeretetteljes légkörben történő nevelése- gondozása során a gyermek fejlesztése, illetve fejlődésének értékelése mindig a gyermek korábbi fejlettségi szintjéhez képest, egyedileg történik.

A gondozási helyzetek kiemelt jelentőségének elve

A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik. A kisgyermeknevelőink a gyermek nevelése-gondozása közben tudnak hatni a gyermekre, tudják előremozdítani fejlődését, kibontakoztatni a személyiségét. Így a gondozási feladatok során is folyamatosan sor kerül a gyermek nevelésére. A gyermek az ismétlődő gondozási feladatok során sok új ismeretet szeret, lehetősége van gyakorlására, képességeinek fejlesztésére. Végül egyre magasabb szinten működik közre a gondozási feladatokban, működik együtt a kisgyermeknevelővel, illetve társaival.

A gyermeki kompetenciaképzés támogatásának elve

A bölcsődei nevelés során kiemelt figyelmet szentelünk a gyermekek kognitív, érzelmi és társas kompetenciáinak megalapozásának.

Törekszünk:

- a biztonságos és tevékenységekre motiváló környezet megteremtésére,
- a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítására,
- a játékon, és egyéb tevékenységeken keresztüli ismeret, élmény és tapasztalatszerzési lehetőség biztosítására,
- a spontán tanulás örömeinek megismertetésére, és az átéléshez szükséges körülmények biztosítására,
- a megismerési vágy felkeltésére, és fenntartására.

A gyermekek számára olyan eszközöket biztosítunk, melyek fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat, támogatják az önálló kezdeményezést.

3. A bölcsődei gondozás, nevelés feladatai

A bölcsőde a nevelés-gondozás feladatainak ellátását a bölcsődei nyitvatartási ideje alatt biztosítja. A bölcsőde nyitva tartási ideje a szülők munkaidejéhez igazodik. (nyitva tartási idő: 6.00 órától 16.30-ig)

A bölcsődei gondozás-nevelési feladatainak ellátása a nyitva tartási napokon napi rendszerességgel történik.

A bölcsődei gondozás, nevelés feladata a gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődésének elősegítése. Ennek megvalósítása érdekében a gondozás, nevelés során a következő feladatokat kell ellátnia:

- a családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetenciák fejlesztése,
- az egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása,
- az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése,
- a megismerési folyamatok fejlődésének segítése.

3.1 A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetenciák fejlesztése

Bölcsődénk, a bölcsődei nevelés:

- a család rendszerszemléletű megközelítésének elve,
- a családi nevelés elsődleges tiszteletnek elve,
- a kisgyermekkorú személyiség tiszteletének elve

érvényesítése során végzi a családtámogatási, és annak erősségeire építve a szülői kompetenciák fejlesztési feladatait.

A bölcsőde a család megfelelő támogatása, illetve egyes szülői kompetenciák fejlesztése érdekében törekszik a család minél jobb megismerésére, a szülő-gyermek kapcsolat feltárására. Ennek érdekében történik a családlátogatás, a szülő és a gyermek egymáshoz fűződő viszonyának, kapcsolatának megfigyelésére, a gyermek által visszatükrözött kép elemzésére, a szülővel folytatott beszélgetésre. A kisgyermeknevelő felhasználja tevékenységében a családról megszerzett információkat a kisgyermekkel való törődés során, - ezeket hasznosítja az egyéni bánásmódban való részesítés során - ugyanakkor a pozitívumok kiemelésével, illetve a szülő által kért segítség esetén tanácsaival, ötleteivel törekszik a szülői kompetenciák fejlesztésére.

A családok támogatása és a szülői kompetenciák fejlesztése történik a szülőcsoportos megbeszélések során is. Olyan légkört igyekszünk teremteni a szülőkkel, hogy feltárva a gyermeknevelési problémájukat, gondjaikat, bátran merjenek javaslatot adni a szülőcsoportos megbeszélések témájára.

A család igényeinek megfelelően kerül meghatározásra a gyermek napi bölcsődei tartózkodásának időtartama is.

Bölcsődénkben az alábbi családtámogatási módszereket alkalmazzuk:

- családlátogatás,
- beszoktatás a szülővel,
- napi kapcsolattartás,
- egyéni beszélgetés,
- szülőcsoportos megbeszélések,
- szülői értekezlet,
- családi füzet,
- közös programok,
- indirekt kapcsolattartási formák.

Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermek otthoni környezetében való megismerése.

Fontosnak tartjuk, hogy az első családlátogatásra a beszoktatás előtt kerüljön sor, és a látogatás úgy valósuljon meg, hogy a gyermek és családja megfigyelhető legyen az alvás időn kívül.

Az első családlátogatás során a kisgyermeknevelő feladata, hogy:

- tájékoztatást adjon a bölcsődei életről, az ott folyó nevelő-gondozó munkáról, a csoportszervezési módszerekről, a saját kisgyermeknevelői rendszerről,
- törekedjen a bizalmi kapcsolat kialakítására a szülővel, illetve a gyermekkel.

Bölcsődénk a továbbiakban családlátogatást:

- akkor tart, ha azt a kisgyermek bölcsődei nevelése-gondozása során tapasztaltak véleménye szerint indokoltá teszik,
- akkor tarthat, ha azt a szülő kezdeményezi, és a kisgyermeknevelő is indokoltnak tartja a gyermek otthoni körülmények közötti megfigyelését a gyermek fejlődésének előmozdítása érdekében.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy:

- ismerje a családlátogatás jelentőségét,
- a családlátogatáson hivatásának megfelelően viselkedjen,
- a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

Beszoktatás

Bölcsődénk elkötelezett a szülőkkel történő hosszú, fokozatos beszoktatás iránt, melynek során a gyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket az új környezet megismerésében és elfogadásában. A szülővel történő beszoktatás módszerének alkalmazása során a kisgyermeknevelő a gyermek érzelmi állapotához igazodva türelmesen, fokozatosan építi ki a gyermekkel a bizalmi kapcsolatot, és ad tájékoztatást a szülőnek a napi bölcsődei tevékenységekről.

A szülő jelenléte biztonságot ad a gyermekeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást.

A gyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket.

A bölcsődei dolgozók a családlátogatáson a szülőktől megszerzett ismereteket tovább bővíthetik, megismerve a gyermekek egyedi igényeit, és ennek megfelelően tudják alakítani a gyermek gondozását.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás sikere a bölcsőde és a szülő együttműködésével valósulhat meg, így a bölcsődénk számít a családok együttműködésére is.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének feltételei:

- a bölcsődei intézményegység vezetője és a kisgyermeknevelő tényszerű, problémafeltáró tájékoztatással, segítőkész hozzáállással teremtsen meg az együttműködés feltételeit,
- a szülő részéről fontos a módszer elfogadása, az együttműködő részvétel,
- a beszoktatás időtartama a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében legalább két hét legyen,
- a beszoktatás első hetében a szülővel együtt, a második héten már a szülő állandó jelenléte nélkül, de rövidebb és fokozatosan emelt idővel történjen,
- a beszoktatás első hetét úgy kell alakítani, hogy a szülő gyermekével valamennyi gondozási műveletet elvégezhesse és a kisgyermeknevelő ezeket megfigyelhesse,
- a gyermek együttműködésétől függően a kisgyermeknevelő az első napokban kísérletet tehet egy-egy gondozási művelet elvégzésére a szülő jelenlétében,

- a harmadik-negyedik naptól a kisgyermeknevelő folyamatosan veszi át az anyától a gondozási műveleteket, miközben a szülő mind rövidebb-hosszabb időre magára hagyja gyermekét,
- a második hét folyamán a szülő egyre hosszabb és hosszabb időre hagyja ott gyermekét a bölcsődében, míg végül ki nem alakul az új menetrend, melyben állandósul a naponta bölcsődében töltött idő nagysága,
- a gyermek bölcsődei életének kialakításánál, a szakmai elvek szabta kereteken belül, figyelembe kell venni az otthoni szokásokat.

Bölcsődénk a beszoktatások zökkenőmentes lebonyolítása érdekében beszoktatási tervet készít annak érdekében, hogy a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők összehangolhassák a beszoktatás sorrendjét és a gyermek által ott töltött időt.

A kisgyermeknevelők a családlátogatás tapasztalatait, a gyermekek életkorát figyelembe véve határozzák meg az egy időben beszoktatásra kerülő gyermekek számát.

Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás során a szülő és a kisgyermeknevelő röviden tájékoztatják egymás a gyermek:

- érzelmi állapotáról, hangulatáról,
- a fejlődését érintő főbb történésekről, változásokról,
- a gyermek napirendjével kapcsolatos észrevételeikről.

A szülő ilyenkor adhat hangot egyéni igényeinek, kéréseinek. A kisgyermeknevelő ilyenkor tájékoztatja a szülőt a gyermek viselkedéséről, illetve tájékozódik a szülőtől a gyermek egyes viselkedésével kapcsolatban.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy a napi kapcsolattartásban a pozitívumokat emelje ki, a negatív történésekről tényszerűen tájékoztasson.

A napi kapcsolattartás időtartama nem lehet hosszú, mivel figyelmét tartósan nem terelheti el, tevékenységét nem kötheti le a szülővel való kapcsolattartásra. Ha a szülő számára nem elegendő a kisgyermeknevelő által felajánlott időtartam, tapintatosan javasolja a szülőnek, hogy éljen a kapcsolattartás más formáival.

Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetések szolgálnak azokra, jellemzően a szülő által kezdeményezett megbeszélésekre, melyek nem férnek bele a napi kapcsolattartás időtartamába.

Az egyéni beszélgetést azonban a kisgyermeknevelő, illetve a főigazgató is kezdeményezheti.

A beszélgetések célja:

- a kisgyermek fejlődésére vonatkozó tapasztalatok kölcsönös ismertetése,
- egyes nevelési kérdések, problémák közös átgondolása.

Az egyéni beszélgetésekbe szükség szerint bevonható más szakember is.

Az egyéni beszélgetéseket elsősorban a fogadóórákon bonyolítjuk le.

Szülőcsoportos megbeszélések

Bölcsődénk nevelési évenként legalább 3, a kisgyermeknevelő által vezetett – szülőcsoportos megbeszélést tart. A szülőcsoportos megbeszéléseken a csoportba járó kisgyermek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési kérdések, felmerülő problémák kerülnek felszínre, melynek során:

- a szülőknek lehetőségük adódik az egymástól hallottak továbbgondolására, a nevelési eszközkészletük bővítésére, csiszolására,
- a szülők a kisgyermeknevelőtől, vagy más meghívott szakembertől kapott információk alapján megváltoztassák egyes nevelési szokásukat.

A szülőcsoportos megbeszélések során a kisgyermeknevelőink a szülőkkel jó partneri viszony kialakítására és fenntartására törekednek. A szülőcsoportos megbeszélések tervezett időpontjait a munkatervünkben határozzuk meg.

Szülői értekezlet

Bölcsődénkben nevelési évenként legalább 2 előre tervezett szülői értekezletet tartunk, az alábbi időszakokban:

- a beszoktatásokat követően,
- a nevelési év vége felé.

Szükség esetén további szülőértekezlet összehívásáról is döntünk. A szülői értekezleteken történik:

- a szülők általános, és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatása,
- a gyermekeket érintő, és a szülőkkel közösen meghozandó döntések előkészítése, illetve a döntéshozatal.

A szülői értekezleteket a kisgyermeknevelők vezetik, a partnerség érdekében hagynak teret a szülői kérdések, illetve vélemények, javaslatok elmondására.

Családi füzet

Bölcsődénk a szülőkkel való kölcsönös tájékoztatás érdekében családi füzetet is használ. Ennek célja, hogy a gyermekkel kapcsolatos alapvető információk, a gyermek fejlődésének üteme jól követhetővé váljon. A szülő és a kisgyermeknevelő tájékoztathassa egymást a gyermeket érintő fontosabb történésekről, kérésekről, esetleges problémákról. Az családi füzet alkalmas arra, hogy jól kiegészítse a napi kapcsolattartást, illetve az egyéni beszélgetéseket. Különösen fontos akkor, ha nem a szülő viszi, illetve hozza a bölcsődéből a gyermeket.

Közös programok

A családdal, szülővel való kapcsolattartás egyik jó eszköze a bölcsőde által szervezett olyan programok, melyeken a szülő és gyermek együtt vesz részt. Itt a szülő fejlesztheti a gyermeknevelési tevékenységét megfigyelve más gyermek-szülő, illetve gyermek-kisgyermeknevelő kapcsolatot. A közös programok során kisgyermeknevelőink közvetlen tanácsot is adnak a szülők részére az egyes nevelési helyzetekben.

Indirekt kapcsolattartási formák

Bölcsődénk egyes esetekben él az indirekt kapcsolattartási formákkal, különösen az írásos tájékoztatási lehetőséggel.

Ezeket a formákat elsősorban olyan eseteken alkalmazzuk, amikor:

- megerősítésre kerül egy direkt formában már közölt információ, (pl. valamely esemény, program plakátja, szórólapja) vagy
- szóban terjedelmi okok miatt nincs lehetőség az összes információ átadására, vagy indokolt biztosítani meghatározott információk teljes terjedelmű hozzáférhetőségét, (pl.: bölcsődénk házirendjének, szakmai programjának, egyéb szabályzatainak nyilvánossága a honlapon, illetve a hirdetőtáblán stb.)

3.2 Az egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A bölcsődében nagy hangsúlyt kap az egészségvédelem, melyet a helyi egészségmegőrzési szabályzatban rögzítettek szerint végzünk.

Az egészséges életmód kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az egészséges testi fejlődés elősegítése érdekében a következő feladatok megvalósításáról kell gondoskodni:

- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtéséről,
- az egészséges életmód, és egészséges táplálkozási szokások kialakításáról,
- az egészségmegőrzés szokásainak kialakításáról,
- a mozgásigény kielégítéséről és közben a mozgásfejlődés elősegítéséről,
- játék feltételek megteremtéséről,
- pihenés feltételeinek biztosításáról,
- az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának elősegítéséről.

Bölcsődénkben a gyermek elsődleges szükségleteinek kielégítése rugalmasan, a gyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez igazodva történik meg.

Kiemelt szempont az egészséges táplálkozás biztosítása.

Bölcsődénkben a kisgyermeknevelők a gyermekek egyéni fejlődését nyomon követik, dokumentálják.

Bölcsődénkben ellátásra kerülnek:

- a preventív feladatok, illetve
- a különleges gondozást igénylő gyermekek esetében korrekációs tevékenységek a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak, és az érintett szakember útmutatása szerint.

A problémák megelőzése érdekében bölcsődénk szükség szerint speciális szakembereket is bevon, így különösen: a gyermekorvost, gyógypedagógust, pszichológust, mentálhygiénés szakembert, fogorvost.

Bölcsődénkben az alábbi terápiás lehetőségek vannak: fejlesztő szoba, sóterápiás szoba, fényterápiás szoba.

3.2.1 A gyermek elsősegélynyújtással kapcsolatos belső eljárásrend keretszabályai

A bölcsődei ellátás során a gyermekek testi épségének és biztonságának megőrzése kiemelt jelentőségű. Ennek érdekében intézményünk olyan belső eljárásrendet alakít ki és működtet, amely biztosítja a gyermekbalesetek és rosszullétek esetén követendő egységes, szakszerű és gyermekközpontú intézkedéseket, továbbá a szülővel, törvényes képviselővel történő megfelelő kommunikációt.

A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelők és a gyermekek ellátásában részt vevő munkatársak rendelkeznek a gyermekek életkorának és sajátosságainak megfelelő elsősegély-nyújtási alapismeretekkel, és baleset, vagy rosszullét esetén kötelesek haladéktalanul megkezdeni a szükséges ellátást, a gyermek állapotának stabilizálása és biztonságának megőrzése érdekében.

Alapelvünk:

A gyermekek biztonsága elsődleges.
Minden sérülést komolyan kell venni.

Az ellátás a dolgozó kompetenciáján belül történik.

A szülő haladéktalan értesítése kötelező. (a történekről, az ellátásról, további teendőkről.)

Minden eseményt dokumentálni kell. (esemény időpontja, helyszín, körülmények, sérülés jellege, intézkedések, szülő értesítésének módja, az ellátást végző neve.)

➤ Az elsősegélynyújtás feladatai és szabályai

Az elsősegélynyújtás feladata

- Az életveszély elhárítása,
- a beteg gyermek fájdalmának csökkentése,
- fertőzések, további egészségkárosodások megelőzése,
- pontos segítségkérés (mentő, szakellátás),
- mielőbbi gyógyulás elősegítése helyesen kivitelezett elsősegélynyújtással.

Az elsősegélynyújtás általános szabályai

- A segítségnyújtás módját, a beavatkozás szükségességét, mértékét és ellátási sorrendjét a sérült gyermek állapota határozza meg.
- Segítőtárs(ak) mielőbbi keresése.
- Helyszín biztosítása.
- Gyors tájékozódás.
- A baleseti helyszín csak a legszükségesebb mértékben változtatható meg, annyira, amennyire feltétlen kell a sérült gyermek ellátásához.
- A sérült gyermeket minden esetben csak ülve, vagy fekvő szabadon kell ellátni.
- A beteg gyermek ruházatát csak a szükséges mértékben lehet eltávolítani.
- A segítségnyújtás megkezdésével egyidőben gondoskodni kell az esetleges végleges ellátás biztosításáról (mentő hívása).

➤ A helyszíni ellátás menete

A tevékenységek helyes sorrendje:

- Tájékozódás a helyszín körülményeiről, sérült gyermek állapotáról.
- A mentők és egyéb szervek értesítése.
- Helyszíni sérülésellátás.
- A sérült felügyelete a mentők megérkezéséig, mentősök tájékoztatása.

Mikor kell hívnunk a mentőt:

- Minden esetben, amikor a beteg gyermek azonnali egészségügyi szakellátásra szorul. Ha életveszély, vagy annak gyanúja áll fenn (eszméletlen állapot, görcsroham, bármilyen eredetű súlyos vérzés, súlyos sérülés stb.).
- Ha erős fájdalom, vagy más riasztó panasz, illetve tünet észlelhető (pl. fulladásérzés, nehézlégzés, allergiás reakció, végtagbénulás stb.).
- Ha olyan magatartászavart észlelünk, amely során a beteg gyermek saját maga, vagy mások életét veszélyezteti.
- Mentőhívás száma:112

Az alábbi információkat szükséges megadnunk a mentő diszpécserének:

- Hol történt? (Pontos cím, ennek hiányában a helyszín megközelíthetősége).
- Mi történt? (A sérülés, rosszullet bekövetkezte: pl. összeesett, eszméletlen; fullad; magasból leesett, stb.).

- Milyen sérülés, panasz, tünet észlelhető? (pl. földön fekszik, lábát fájlalja; sápadt, verejtékes; fullad, nyugtalan, ajkai elkékültek; földön fekszik, görcsöl, szája habzik.)
- A bejelentő neve és telefonszáma. (Szükség lehet a bejelentő visszahívására, pl. pontatlan cím esetén!)
- Várjunk a mentésirányító esetleges kérdéseire (a történet pontosítása érdekében fontos!), és csak ezután tegyük le a telefonkagylót!

- A leggyakoribb gyermekbalesetek okai és következményei gyermek-intézményben

Leesés

A leggyakoribb annak a veszélye, hogy a magára hagyott gyermek a pelenkázóról, mászókárról, leesik. Következményei lehetnek: zúzódás, csonttörés, agyrázkódás, koponyatörés, végtagtörés, belső vérzés.

A környezet felfedezése

A bölcsődei korosztályban a gyermekek számára minden izgalmas, amit kipróbálhatnak. Mindent a szájukba vesznek, tapogatnak, magukhoz emelnek. Következményei lehetnek: félrenyelés – légúti idegentest, mérgezés (gyógyszer, vegyszer),

Mozgáskoordináció bizonytalansága

A korosztályban a mozgásformák begyakorlása zajlik. A kisgyermek sokat esik, de ezek ritkán járnak súlyos sérüléssel. A nem megfelelő méretű játékeszköz, rossz kialakítású játszóudvar miatti sérülések következményei lehetnek: sebzés-vérzés, fogsérülések, zúzódás, ficam, törés, belső vérzés.

A kisgyermeknevelő feladatai

a, megelőzés területén:

- A gyermekek fejlődési sajátosságainak ismerete (kornak megfelelő méretű bútorok, játékok).
- Biztonságos környezet kialakítása, az eszközök, berendezési tárgyak folyamatos ellenőrzése, javíttatása, selejtezése.
- Folyamatos felügyelet, kontroll biztosítása.

b, baleset bekövetkeztekor:

- Megnyugtató, vigasztaló magatartás. (NE essünk pánikba!)
- Segélykérés (társ, vezető stb.).
- A gyermek állapotának felmérése.
- Elsősegélynyújtás.
- Szükség esetén orvos vagy mentő értesítése.
- A szülő, vagy törvényes képviselő értesítése nagyobb és kisebb balesetek esetén is.
- A főigazgató haladéktalan tájékoztatása.

- Újraélesztés

A balesetek következtében a csecsemő vagy kisgyermek légzése leállhat, elvesztheti az eszméletét. Haladéktalanul meg kell kezdenünk az újraélesztést, mert 4-5 perc elteltével a tartós oxigénhiány visszafordíthatatlan agykárosodást okoz.

Az újraélesztés lépései csecsemőkorbán

- Riasztó tünetek felismerése (mozdulatlan, csöndben lévő, elkékült, vagy rendellenes testhelyzetű csecsemő).
- Légzés vizsgálata.
- Mentőhívás szükségességét kollégának jelezni!
- Csecsemők újraélesztése során először 5 befújást alkalmazunk. A mesterséges lélegeztetés során a továbbiakban 2 befújás a csecsemő szájába és orrába egyidejűleg történik.
- Mellkaskompresszió (mellkasra gyakorolt nyomás) elkezdése. Csecsemők, vagy újszülöttek esetében a 30 mellkaskompressziót a mutató és középső ujjunkkal végezzük.

Az újraélesztés lépései 1 éves kortól

- Légzés vizsgálata.
- Mentőhívás szükségességét kollégának jelezni!
- Befújás (2 befújás szájból orrba).
- Mellkaskompressziók kivitelezése. (Gyermekek esetében a mellkaskompressziókat egy kézzel végezzük, a beteg fejétől távolabb eső kezünkkel, tenyérrel, vagy tenyérrel lefelé és a fej felé kinyújtott ujjakkal. A mellkaskompressziók és a lélegeztetés arány gyermekek esetében: 30:2)

➤ A sebellátás folyamata, vérzések

A vérzéseket három típusra osztjuk: **hajszáleres, vénás és artériás**. A hajszáleres vérzés gyenge, gyöngyöző, nemritkán csupán kisebb cseppekben jelentkezik a sérült bőrfelületen. A gumikesztyű használatáról egyik ellátásnál sem szabad megfeledkeznünk! Amennyiben szükséges, tisztítsuk meg a bőrfelületet. A kórokozók elleni védelmet fertőtlenítéssel biztosítsuk. A seb vízzel történő tisztítása csak abban az esetben javasolt, ha abba szennyeződés került. A sebbe semmilyen anyagot ne tegyünk, ne szórjunk! A sebet fedjük le steril mull-lappal, majd azt rögzítsük pólyával, vagy tapasszal. Az így elkészült kötést fedőkötésnek nevezzük.

➤ A beteg gyermek ápolása

A gyermekbetegségek leggyakoribb okai:

- kórokozók okozta betegségek,
- veleszületett rendellenességek,
- fizikai okok,
- kémiai okok,
- immunanyagok okozta betegségek,
- hiánybetegségek,
- sérülések/balesetek.

Tünetek:

A gyermekbetegségeknek lehetnek objektív vagy szubjektív tünetei. Objektív tünetnek nevezünk minden olyan tünetet, amit megfigyelhetünk, ilyen a láz, köhögés, hányás, hasmenés, nyálkahártya-kékülés, nehézlégzés stb. Szubjektív tünetnek nevezünk minden olyan tünetet, amelyet a gyermek jelez, ilyenek a különböző fájdalmak, szédülés stb.

Láz

A láz a gyermekbetegségek leggyakoribb tünete, a szervezet védekező reakciója. A magas láz a szervezetet nagyon megviseli.

36-37 C normális testhőmérséklet

37-38 C hőemelkedés

38-39 C láz

39-40,5 C magas láz

40,5 C felett igen magas láz

A láz leggyakoribb okai: fertőzés, túlmelegedés, napszúrás

Kisgyermeknevelő feladatai lázas gyermek ellátásakor:

A láz ellátásának lépései: - Megfigyelés-észlelés

- Lázmérés-hőmérőzés

- Lázcsillapítás

- Folyadékpótlás elkezdése

- Szülő, vagy törvényes képviselő értesítése

- Dokumentálás

A lázcsillapító gyógyszert a bölcsődeorvos utasítása szerint használhatjuk!

A láz szövődményei:

A lázgörcs tünetei az enyhe körkörös szemmozgástól a súlyos rázkódásig, rángásokig, izomgörcsökig terjedhetnek.

Melyek még a jellemző tünetek?

- hőemelkedés, vagy láz

- tudatvesztés

- karok és lábak mindkét oldali rángó mozgása

- körkörös szemmozgások

A görcs lehet egyszerű és összetett, vagy komplex. Az egyszerűbb lázgörcs a gyakoribb eset. A görcs néhány másodperctől 15 percig terjedhet. 24 órán belül nem tér vissza, viszont a roham nem csak az egyik testfélre korlátozódik. A komplex lázgörcs 15 percnél tovább tart, 24 órán belül megismétlődhet, és korlátozódhat csak az egyik testfélre.

Kisgyermeknevelő feladatai lázgörcs esetén:

Lázgörcs kialakulása estén maradjunk nyugodtak, és próbáljunk az alábbiak szerint cselekedni:

- A gyermek légutait tegyük szabaddá (élelem, cumi)!

- Ágyra ne, inkább a padlóra fektessük (leesés veszély)!

- Távolítsunk el minden éles, kemény tárgyat a közeléből!

- Lázcsillapítás kúppal.

- A görcs közben ne akadályozzuk, ne igyekezzünk őt lefogni!

- A gyermek szájába semmit se tegyünk bele roham közben!

- Orvos, mentő értesítése.

- Szülő, vagy törvényes képviselő értesítése.

- A főigazgató haladéktalan tájékoztatása.

- Dokumentálás.

Hányás

Típusai: bukás, sugár, csurgató

Okai: anatómiai szűkületek, sok levegő nyelése, emésztési zavarok, fertőzések, hasi-, koponyaűri sérülések, mérgezések, pszichés okok.

A hányás szövődménye: minél kisebb a gyermek, annál hamarabb kiszáradhat. Folyadék- és ionháztartási egyensúlya összeomlik. Életveszélyes állapot, sokk alakulhat ki.

Tünetei:

- jellegzetes beesett és karikás szemek,
- bágyadtság
- lepedékes nyelv, ajkak,
- csecsemőknél a bőr petyhüdt, tónustalan,
- kevés szúrós szagú vizelet,
- acetonos lehelet.

Ellátása:

- Folyadékpótlás kis kortyokban 5-10 percenként, és elektrolitpótló szerek adása kis adagokban.
- A tünetek erősödésekor kórházi kezelés szükséges, ahol a gyermek megfelelő összetételű folyadékot kap infúzióban, amelytől az állapota gyorsan rendeződik.
- Diéta.

Hasmenés

Tünetei: hasfájás, híg bűzös széklet ürítése sűrű időközönként.

Okai: kórokozók, mérgezés, túlterhelés, anyagcserezavarok.

A hasmenés szövődménye: kiszáradás (ld. a hányás leírásánál).

Ellátása:

- Folyadékpótlás, folyamatos itatás 5-10 percenként, és elektrolitpótló szerek adása kis adagokban.
- Diéta.
- Székletes pelenka bemutatása az orvosnak (véres, gennyes széklet esetén).???
- Tilos bélmozgást csökkentő szereket adni!

Kisgyermeknevelő feladatai:

Hányás, hasmenés esetén a kisgyermeknevelő azonnal értesíti a szülőket, akik minél előbb orvoshoz viszik a gyermeküket.

Köhögés

A köhögés a szervezet védekező reakciója, amellyel a légutakból az ingerlő anyagot igyekszik eltávolítani. Legtöbbször a légúti betegségek tünete, de a köhögés okai között szerepelhet ingerlő anyagok, vagy idegentest belégzése is.

Típusai:

- Köhécselés: A főleg éjjel, alvás közben jelentkező köhécselést csecsemő-és kisgyermekkorban a torokban összegyűlt, vagy hátracsorgó váladék okozhatja. Felső légúti hurut következménye lehet az ilyen jellegű köhögés, pl. nátha, garatgyulladás, stb.
- Rekedt, ugató köhögés: A gége betegségeire jellemző köhögés. A rekedtség arra utal, hogy a gyulladás a hangszalagokat is érinti. Mivel a gégegyulladás (krupp)

gyermekkorban órák alatt nehézlégéshez, súlyos esetben fulladáshoz vezető szűkületet okozhat, az ugató köhögés mindig komoly tünet, ami indokolja az azonnali orvoshoz fordulást. A gyerekeknek addig kell a hűvös, párás levegőt belélegeznie, míg a roham teljesen meg nem szűnik.

Kisgyermeknevelő feladatai:

- Ültessük fel a gyermeket, lazítsuk meg a ruházatát, ha szükséges.
- Majd takaróval védve őt a hidegtől, vigyük ki a hideg levegőre, nyitott ablakhoz, esetleg hűtőszekrényhez. (A hideg levegő összehúzza a duzzanatot, így könnyebb lesz a légzése.)
- A gyermeket folyamatosan figyelni kell!
- A roham súlyosságától függően orvos értesítése.
- Szülő, vagy törvényes képviselő értesítése.
- Dokumentálás.

TILOS KRUPP esetén a gyermeket: - Fekvő helyzetbe helyezni, hátát ütögetni!

- Itatni!

- Orvos utasítása nélkül gyógyszert adni!

- Kínzó, száraz köhögés: enyhe felső légúti fertőzések, megfázások bevezető tünete lehet ez a köhögéstípus. Az arc kipirul, a nyaki vénák kitágulnak köhögés közben. A betegség előrehaladásával megjelenik a hurutos köhögés.
- Hurutos-váladékos köhögés: a köhögés során a váladék felszakadozik. A legtöbb kifejlődött légúti gyulladásos betegségre jellemző a bevezető száraz köhögés után. A kisgyermek gyakran hány a sok váladék miatt.

Kisgyermeknevelő feladatai:

- A fekvő gyermek garatjába a vízszintes helyzet miatt az orrból hátra folyik a váladék és köhögés ingeret vált ki. Alvásidőben a fektető fejtámasz megemlése segíthet a gyermeknek a nyugodt alvásban.
- A gyermek folyadékfogyasztásának ösztönzése, itatása.
- Párásítás, szellőztetés.
- Szülő, vagy törvényes képviselő értesítése.

A Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde gondoskodik arról, hogy a kisgyermeknevelők és bölcsődei dajkák rendszeresen részt vegyenek munkavédelmi, balesetvédelmi és elsősegélynyújtással kapcsolatos képzéseken. Minden dolgozó rendelkezzen elsősegély alapismeretekkel. Biztosítja a gyermekek biztonságát szolgáló tárgyi és személyi feltételeket.

3.3 Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A gyermek érzelmi fejlődésének érdekében a bölcsődénknél a következőkről kell gondoskodnia:

- a bölcsődébe kerüléssel kapcsolatos nehézségek lehetőségek szerinti megelőzése, illetve csökkentése, ennek érdekében a hosszú beszoktatási idő biztosítása, a gyermek segítése az átélt nehézségek feldolgozásában,

- a kisgyermeknevelő magatartása révén derűs légkör biztosításáról, melynek eszköze a világos elvárások és határok megfogalmazása és betartása,
- a kisgyermeknevelő és a gyermek közötti szeretetteljes, érzelmi biztonságot adó kapcsolat kialakításáról, mely során a kisgyermeknevelő érzelmileg elérhető, az érzelmek kifejezésére ösztönöz,
- az egyéni szükségletek kielégítéséről, az éntudat egészséges fejlődésének segítéséről.

Különös figyelmet fordítunk a korai fejlesztésre, gondozásra, valamint a sajátos nevelési igényű, továbbá a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, a szülők támogatására, szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

A gyermek szocializációja érdekében a következőkről kell gondoskodnunk:

- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia, tolerancia fejlődésének segítéséről,
- a közös élményszerzésről.

Mivel az anyanyelv fejlesztése, a különböző kommunikációs formák kialakítása kiemelt fontosságú, ezért figyelünk arra, hogy:

- a gyermek beszédkedvét felkeltsük és fenntartsuk,
- meghallgassuk őket, kérdésre ösztönözzük őket, és a kérdéseikre mindig feleljünk,
- beszédértésüket választékos szóhasználattal, sok beszélgetéssel, ritmusos mondókák mondogatásával, meséléssel fejlesszük,
- szókincsüket a játékok során gyarapítsuk.

A különleges gondozásra jogosult sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kiemelt figyelmet fordítunk a társas kapcsolatok, valamint az érzelmi megnyilvánulások és nyitottság fejlesztésére.

3.4 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A bölcsőde a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve változatos tevékenységeket biztosít, melyeken keresztül játékosan felfedezhet, cselekvés során tanulhat, illetve tapasztalatokat szerezhet önmagáról, tárgyi-, természeti-, és társadalmi környezetéből. Ennek érdekében gondoskodni kell:

- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosításáról,
- az önálló aktivitás, próbálkozás és kreativitás támogatásáról,
- a spontán szerzett tapasztalatok új ismeretekkel való bővítéséről,
- az ismeretnyújtásról,
- az élmények, tapasztalatok feldolgozásának segítéséről,
- a tájékozódás segítéséről,
- a gyermek tevékenységének támogató, bátorító odafigyeléssel kíséréséről, megerősítéséről,
- a közös tevékenységek során az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtásáról.

4. A bölcsődei élet megszervezése, a bölcsődei nevelés megvalósításának körülményei

A bölcsődénk a bölcsődei alapelvek, és a bölcsődei tevékenységek végzése érdekében a bölcsődei élet, illetve a bölcsődei nevelés fontosabb körülményeinek tartja:

- a saját kisgyermeknevelői rendszer működtetését,
- a gyermekcsoportok körültekintő kialakítását,
- a megfelelő tárgyi feltételek biztosítását,
- az előre meghatározott napirend szerinti bölcsődei életet.

Bölcsődénkben a helyettesítés rendjét a Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza. Fő szabályként a csoportba beosztott, távollévő kisgyermeknevelőt, valamint a bölcsődei dajkát is munkatársa helyettesíti. A bölcsődei intézményegység-vezetőt a helyettese helyettesíti, akik szükség esetén a bölcsődei csoportokban helyettesítést is ellátnak.

a) Saját kisgyermeknevelői rendszer működtetése

A bölcsődében a gyermekekkel való közvetlen nevelő-gondozó tevékenységet a kisgyermeknevelők végzik. Kisgyermeknevelőink megfelelő szakértelemmel rendelkeznek. Személyiségükkel, szakmai ismereteikkel, nevelői tevékenységükkel:

- derűs, szeretetteljes, és biztonságos környezetet, optimális fejlődést biztosítanak a gyermekeknek,
- példát, mintát mutatnak a szülők számára.

A saját kisgyermeknevelői rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. Bölcsődénkben egy adott gyermekcsoport tartozik egy-egy kisgyermeknevelőhöz.

A gondozási, nevelési feladatok mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, a gyermek törzslapját, ő tartja számon az újabb fejlődési szakaszokat.

A saját kisgyermeknevelő:

- segíti a gyermek beszoktatását a bölcsődében,
- vezeti a gyermek dokumentációját,
- tartja a szülővel elsődlegesen a kapcsolatot, és jelzi az esetleges fejlődési elmaradásokat és kezdeményezi a gyermek szakértői vizsgálatát,
- felelős elsődlegesen a bölcsődében átvett gyermekért,
- neveli-gondozza a gyermeket nem csak adott nevelési évben, hanem a bölcsődés kor végéig.

Kisgyermeknevelőink:

- folyamatosan kapcsolatot tartanak a gyermekekkel,
- figyelembe veszik a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait,
- segítik a gyermeket a személyiségének kibontakoztatásában.

b) Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődénkben a gyermekcsoportok szervezése a jogszabályban meghatározott létszámkorlátok figyelembevételével történik, ügyelünk arra, hogy a létszámok a határt ne lépjék túl.

A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek nevelése teljes integrációban valósul meg az intézményünkben.

A teljes integráció során a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei ellátás keretében való nevelése a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekekkel közös csoportban történik.

A bölcsődében a bölcsődei csoportok saját kisgyermeknevelői rendszerrel működnek, ezért a csoportok kialakításánál alapvető elv, hogy a saját kisgyermeknevelői rendszer ne sérüljön.

Bölcsődei csoportjaink: 5 db vegyes korcsoportú csoport.

A bölcsőde a szakmai program megvalósításával egy nevelési évben összesen 60 férőhelyen tudja a gyermekeket ellátni.

c) A megfelelő tárgyi feltételek biztosítása

Bölcsődénk a bölcsődei ellátáshoz szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik. Az ellátást a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 11. számú mellékletében meghatározott a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléseiről szóló jegyzékben szereplő tárgyi feltételekkel biztosítjuk.

Tárgyi feltételeink a szakmai követelményeknek megfelelően, megalapozottan és folyamatosan alakítottuk ki. A gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő bútorzattal, gondozási eszközökkel, korszerű játékokkal rendelkezünk. A szabadban mozgást, játékot és életet lehetővé tevő, biztonságos környezet biztosítására törekszünk, annak érdekében, hogy gyermekeink nevelése a legoptimálisabb tárgyi környezetben valósulhasson meg. Épületi adottságaink jók, megfelelnek a szakmai előírásoknak.

A csoportszobákban az 1 gyermekre jutó hasznos alapterület 4 m²-esek, melyek megfelelnek a jogszabályban meghatározott minimum 3 m²-nek.

A tárgyi feltételek biztosítása terén bölcsődénk:

- biztosítja a kötelező eszköz és felszerelésjegyzékben szereplő eszközöket felszereléseket,
- törekszik az eszközök és felszerelések megfelelő állapotban tartására,
- szükség esetén kezdeményezi az egyes eszközök, felszerelések cseréjét.

A kötelező eszköz és felszerelés jegyzéken felül az alábbi, a bölcsődei ellátás színvonalát befolyásoló tárgyi feltételekkel rendelkezünk:

- terápiás szoba
- tornaszoba
- fejlesztő szoba

Csoportszobák

Az alapterület megfelel a férőhelyszámnak. A bútorzat minden csoportban egységes, korszerű gyermekbútorok. A bútorok megfelelő elhelyezésével alakítjuk ki az elkülönített, nyugodt játszóhelyeket. Elegendő hely van a nagymozgásos tevékenységekhez és a csendes játékokhoz. A puhaságot üléspárnákkal, játszópárnákkal, kuckóval, mesesarokkal biztosítjuk. A gyermekeknek saját helyük van az asztaloknál étkezéskor. A nyugodt alváshoz saját ágyat, jellel ellátott ágyneműt és állandó ágyazási helyet biztosítunk számukra. A kisgyermeknevelők ülőhelyét úgy helyezzük el, hogy mindig beláthassák a gyermekcsoportot.

Fürdőszoba

A gondozáshoz használt terület biztonságosan, akadálymentesen megközelíthető. Célszerű, tágas, megfelelően elhelyezett eszközök segítik a gondozás folyamatosságát. A gyermekvéde és a mosdó a gyermekek számára elérhető, a gyermekméretű eszközök lehetőséget adnak az önálló tevékenységhez, a helyes szokások kialakításához.

Gyermeköltözők

A gyermekek otthoni és a váltóruháinak jellel ellátott bölcsődei öltözőszekrényeket biztosítunk. A gyermeköltöző berendezése: öltöztető pad, pelenkázó, asztal, szék. A szülők számára biztosítjuk a várakozáshoz a feltételeket. A faliújságon helyezzük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatásokat, egyéb szükséges információkat.

A helyiségek díszítése

Az évszakoknak, ünnepeknek megfelelően, ízlésesen, mértékletesen díszítjük a helyiségeket. Ehhez korszerű, tartós és biztonságos anyagokat használunk. Gyermekmagasságban helyezzük el a képeket, fotókat. A képeket biztonságos megoldással rögzítjük, védjük.

Textíliák

A gyermekek saját ruházatban tartózkodnak a bölcsődében. A pelenkáról minden esetben a szülők gondoskodnak. Az alapvető textíliákról, azok tisztításáról, pótlásáról a bölcsőde gondoskodik. Az előírásoknak megfelelően, gondosan mossuk, fertőtlenítjük a textíliákat. A gyermekek személyes használati tárgyait jellel látjuk el.

Játszóudvar

Ideális játszóudvarral rendelkezünk, melynek alapterülete 600 m², így a gyermekekre jutó játszóudvari tér 10 m².

A tárgyi feltételek tekintetében rendszeresen ellenőrizzük a munkavédelmi és balesetvédelmi előírások betartását, ügyelünk arra, hogy a gyermekek a lehető legnagyobb biztonságban legyenek.

Terasz

A bölcsődénk két terasszal rendelkezik, egy fedett és egy nyitott terasszal. Méretük megfelel a jogszabályi előírásoknak.

d) Az előre meghatározott napirend szerinti bölcsődei élet

Bölcsődénkben ügyelünk arra, hogy a napirend:

- jól szervezett, folyamatos és rugalmas legyen,
- szolgálja a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését,
- támogassa a nyugodt, kiszámítható és folyamatos gondozást,
- a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét is biztosítson egyben a gyermekek száma.

A napirenden belül az egyes gyermekek igényeit úgy elégítjük ki, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer maradjon. A folyamatosságán belül az egymást követő események ismétlődése biztonságérzetet ad a gyermeknek, hiszen tudja, hogy mi után mi fog következni.

A napirend összeállításakor az alábbiakat vesszük figyelembe:

elsődlegesen:

- a gyermekcsoport életkori összetételét,
- a gyermekcsoport általános fejlettségét, szükségleteit,
- a gyermekcsoportban lévő gyermekek számát,
- az évszakokat,

másodlagosan:

- a gyermek otthoni életritmusát,
- a meglévő tárgyi feltételeket,
- a munkaszervezési lehetőségeket (ide értve a kisegítő közreműködését).

A bölcsődei csoport napirendjei egy nevelési éven belül változnak, van az őszi, téli, tavaszi és nyári napirend. Nevelési évek között, korcsoport szerint szervezett csoportnál változik a gyermekek fejlettsége és szükségleteik, ezért szükséges a napirend változtatása.

e) évszak szerinti napirend

ŐSZI ÉS TAVASZI NAPIREND

6:00-8:30	A gyerekek bevétele. Gyülekező alatt szabad játéktevékenység a csoportszobában.
8:30-8:45	Előkészületek a reggelihez. Reggeliztetés.
8:45-9:00	Folyamatos fürdőszoba használat, tisztázás.
9:00-9:30	Szabad játéktevékenység a csoportszobában. Sószoza használata. Kezdeményezések.
9:30-9:45	Tízóraiztatás.
9:45-10:00	Készülődés az udvarra. Gondozási sorrend szerint öltözködés. Udvarra menetel.
10:00-11:00	Szabad játéktevékenység az udvaron. Igény szerint fejlesztő tevékenységek- mozgásfejlesztés.
11:00-11:30	Bejövetel az udvarról. Gondozási sorrend szerint öltözködés, tisztázás. Készülődés az ebédhez.
11:30-12:00	Ebédeltetés.
12:00-14:30	Altatás. A gyerekek alvásigényének kielégítése.
14:30-14:45	Ébredési sorrendben folyamatos fürdőszoba használat.
14:45-15:00	Előkészületek az uzsonnához-uzsonnáztatás.
15:00-16:30	Szabad játéktevékenység a csoportszobában. Folyamatos hazaadás.

TÉLI NAPIREND

6:00-8:30	A gyerekek bevétele. Gyülekező alatt szabad játéktevékenység a csoportszobában.
8:30-8:45	Előkészületek a reggelihez. Reggeliztetés.
8:45-9:00	Folyamatos fürdőszoba használat, tisztázás.
9:00-10:00	Szabad játéktevékenység a csoportszobában. Sószoza használata. Kezdeményezések.
10:00-10:15	Tízóraiztatás.
10:15-10:30	Készülődés az udvarra vagy a tornaszobába. Gondozási sorrend szerint öltözködés. Udvarra menetel.
10:30-11:00	Szabad játéktevékenység az udvaron vagy a tornaszobában. Igény szerint fejlesztő tevékenységek-mozgásfejlesztés.
11:00-11:30	Bejövetel az udvarról. Gondozási sorrend szerint öltözködés, tisztázás. Készülődés az ebédhez.
11:30-12:00	Ebédeltetés.
12:00-14:30	Altatás. A gyerekek alvásigényének kielégítése.
14:30-14:45	Ébredési sorrendben folyamatos fürdőszoba használat.
14:45-15:00	Előkészületek az uzsonnához-uzsonnáztatás.
15:00-16:30	Szabad játéktevékenység a csoportszobában. Folyamatos hazaadás.

NYÁRI NAPIREND

6:00-8:30	A gyerekek bevétele. Gyülekező alatt szabad játéktevékenység a csoportszobában.
8:30-8:45	Előkészületek a reggelihez. Reggeliztetés.
8:45-9:00	Folyamatos fürdőszoba használat, tisztázás. Készülődés az udvarra. Gondozási sorrend szerint öltözködés. Udvarra menetel vagy tornaszoba használata.
09:00-11:00	Szabad játéktevékenység az udvaron. Tízóraiztatás, folyamatos folyadékpótlás. Igény szerint fejlesztő tevékenységek- mozgásfejlesztés.
11:00-11:30	Bejövetel az udvarról. Gondozási sorrend szerint öltözködés, tisztázás. Készülődés az ebédhez.
11:30-12:00	Ebédeltetés.
12:00-14:30	Altatás. A gyerekek alvásigényének kielégítése.
14:30-14:45	Ébredési sorrendben folyamatos fürdőszoba használat.
14:45-15:00	Előkészületek az uzsonnához-uzsonnáztatás.
15:00-16:30	Szabad játéktevékenység a csoportszobában. Folyamatos hazaadás.

5. A bölcsődei élet tevékenységi formái, főbb nevelési helyzetek

A bölcsődei élet jellemző, de egyes esetekben egymásba olvadó nevelési helyzetei:

- a tanulás,
- a gondozás,
- a játék,
- a mozgás,
- mondóka, ének,
- vers, mese,
- az alkotó tevékenységek,
- egyéb tevékenységek.

A bölcsődében a nevelést-gondozást úgy végezzük, hogy a bölcsőde a gyermek számára élményekkel szolgáljon, kíváncsiságot felkeltő legyen és aktivitásra ösztönözzön. Olyan feltételeket kell teremtenünk, hogy az előzőek - az egyéni bánásmód elve alapján - biztosítva legyenek minden gyermek számára, ezzel segítsük a gyermek pozitív önállósági törekvéseit, illetve önértékelésének erősítését.

a) Tanulás

A bölcsődénkben nem történhet teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapítás.

A gyermek számára a tanulás minden olyan tapasztalatszerzési, információszerzési tevékenység, folyamat, amely:

- tartós változást idéz elő a gyermek viselkedésében, gondolkodásában,
- elősegíti önmaga és környezetének megismerését.

Ebben az életkorban a tanulás az egész nap folyamán a kisgyermeknevelő és a gyermek, illetve a gyermekek közös tevékenységeibe ágyazottan történik.

A tanulás kiinduló pontja a személyes kíváncsiság, érdeklődés, melynek folyamatos fenntartására törekszünk.

A gyermek tehát az óvodai nevelés-gondozás során a különböző nevelési helyzetekben is tanul: így a gondozás, a játék, a mozgás, a mondókázás, éneklés, vers és mesehallgatás során, valamint az alkotói és egyéb tevékenységek alatt.

A gyermek a különböző tanulási formák - utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, kisgyermeknevelővel való kapcsolatból származó ismeretszerzés, szokáskialakítás - révén tanul.

A tanulás során nagy hangsúlyt fordítunk a beszéd fejlesztésére. Ennek érdekében ösztönözzük, támogatjuk a beszédet, kommunikációt a kisgyermeknevelők és a gyermekek viszonylatában, illetve a gyermekek között.

A gyermek szokásai, készségei, képességei alakulnak, fejlődnek, tapasztalatokat szerez a környezetéről, megfigyel, feladatot old meg, kérdez, válaszol.

A bölcsődében az egyes tevékenységeket, különösen a játékot töltjük meg átfogó ismeretekkel, megfelelő tartalommal a gyermek műveltségének növelése érdekében. Mindezek fontosak ahhoz, hogy személyiségük sokoldalúan, harmonikusan fejlődjön.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében nagyobb figyelmet kapnak a tanulási folyamatok során, mivel náluk egyes esetekben más jellegű és hosszabb idejű a tanulás.

b) Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermekek aktívan részt vehessenek a gondozási helyzetekben, lehetőséget kell biztosítani a próbálkozásra úgy, hogy közben a gyermekek érezzék a kisgyermeknevelő figyelmét, segítőkész biztatását. A sikeres próbálkozásokat dicsérettel kell jutalmazni, mely növeli a gyermekben az együttműködési kedvet, a sikertelenségért viszont nem kaphat elmarasztalást. A gondozás alkalmainál - hasonlóan a tanuláshoz - nem jelenhet meg a teljesítményelváráshoz. Elegendő időt kell biztosítani a gyakorlásra (pl.: tisztálkodás, étkezés, öltözködés), az egyes mozdulatok megtanulására. A gyermek gondozási helyzetekben való közreműködését, annak mértékét és sikerességét mindig a gyermek korábbi eredményeihez viszonyítva kell értékelni. A gondozás során érdelemgazdag, kommunikációs kapcsolatot kell kialakítani a gyermekkel, mely kihat a gyermek önfogadására, a személyiségének egészséges alakulására.

A gondozást nagy odafigyeléssel végezzük, mivel az nagymértékben befolyásolja a szokások kialakulását, és az önállósodás folyamatát.

c) Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége a játék, amely segíti a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az érzelmi, az értelmi és a

szociális fejlődést. A gyermekek egyes esetekben a játékban dolgozzák fel élményeiket, vágyaikat; játék közben sok tapasztalatot, ismeretet szereznek, személyiségük sokoldalúan fejlődik.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. Az együttjátszás mélyíti a gyermek és a kisgyermeknevelő kapcsolatát, lehetőséget nyújt egymás jobb megismerésére, biztonságot nyújt a gyermek számára. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére, a többi gyermekkel való együttlét örömforrása a gyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A játékkészlet összeállításánál a következő szempontokat vesszük alapul:

- *egészségügyi szempontok:*

- könnyen tisztíthatóak, fertőtleníthetők legyenek,
- balesetet ne okozzanak – ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon zsinóron és ne legyen nehéz;

- *pedagógiai szempontok:*

- a különböző eszközökből legyen a gyermekek létszámának, életkorának megfelelő, legalább a kötelező eszköz- és felszerelés jegyzékben szereplő mennyiségben és összetételben,
- megfeleljen a gyermekek életkorának, fejlettségüknek és érdeklődésüknek,
- a játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését,
- többfajta tevékenységre lehessen felhasználni,
- a nemek közötti egyenlőség elvének betartása.

d) Mozgás

A mozgás fontos szerepet kap a bölcsődei gondozás-nevelés során, mivel a csecsemő és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka.

A mozgás beépül több más bölcsődei tevékenységbe, nevelési helyzetbe, így a játékba, a gondozásba, egyéb tevékenységekbe.

Bölcsődénk figyelembe veszi, hogy:

- a kisgyermek mozgásigénye egyénenként eltérő, de általában rendkívül nagy,
- a kisgyermek számára a mozgás öröm forrása,
- a kisgyermek mozgásfejlődésére jó hatással vannak a mozgásfejlesztő eszközök,
- a mozgás balesetveszélyt rejt, ezért nagy körültekintéssel biztosítja a balesetmentes és veszélyforrásokat csökkentő, illetve megszüntető környezetet.

Bölcsődénk a gyermekek számára a koruk, és egyéni fejlettségi szintjükhöz igazítva biztosítja a megfelelő mozgásteret. A kisgyermeknevelők biztosítják, hogy a gyermekek a mozgásfejlesztő eszközöket szabadon próbálhassák, végezzék az egyes mozgásformákat. Figyelemmel kísérjük a gyermekek mozgásfejlődését, célzottan mozgásra ösztönző, illetve mozgásfejlesztő eszközöket is biztosítunk számukra. A csecsemők részére védett, de elegendő helyet biztosítunk a mozgáshoz: hempergő, elkerített szobasarak. Gondoskodunk arról, hogy a gyermekek számára biztosítva

legyen a nagymozgásos, illetve finommozgásos tevékenység is. A nagymozgásos tevékenységeknek helyet biztosítunk a szabadban (az udvaron, teraszon), illetve a csoportszoba erre kialakított részén. Bölcsődénk rendelkezik a nagymozgásos játékok használata alkalmas elkülönített külön térrel.

e) Mondóka, ének

A mondóka és az ének szerepét fontosnak tartjuk, mivel az ismétlődések, esetleg játékos mozdulatok segítik a ritmus érzék kialakulását, könnyítik az anyanyelv elsajátítását, hozzájárulnak ahhoz, hogy a csoportban derűs, barátságos légkör legyen, a gyermeket megfelelő mennyiségű hanginger érje.

A bölcsődénkben a gyermekek zenei nevelését fontosnak tartjuk, mivel:

- a gyermek számára a közös éneklés, a zene hallgatása pozitív élményeket kelt, örömeleményt nyújt, és hozzásegít az érzelmi biztonsághoz,
- a bölcsődében szerzett gyermeki tapasztalatok megalapozzák a kisgyermek további zenei fejlődését,
- a zene felkelti a gyermek zenei érdeklődését,
- formálódik a gyermek zenei ízlése,
- a népdalok segítik a hagyományok megismerését, továbbélését.

A mondókákat, énekeket a kisgyermeknevelőink a kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodva választják ki.

A kisgyermeknevelőink a nap folyamán spontán adódó helyzetekben kihasználják a lehetőséget az éneklésre, mondókázásra, gyermeki kérésre többször megismétlik azokat.

A mondókázásra, éneklésre sort kerítünk különösen:

- az egyéni gondozás során,
- az egyéni és közös játék közben,
- mozgásos játékok alkalmával, (pl.: énekes körjátékok),
- éneklés ritmus hangszerek használatával,
- egyéb tevékenységekhez kapcsolva.

A különböző dalok, mondókák egyben kiegészítőként szolgálhatnak a természet képi megjelenítéséhez.

f) Vers, mese

A mese, a vers, a mondóka és az ének talán a legfontosabb nevelési és szórakoztatási eszköz a bölcsődés korú gyermekek számára, mely nagy hatással van a gyermek érzelmi és értelmi fejlődésére, valamint a szociális fejlődésére. A kisgyermeknevelőink a gyermekek érzelmi, hangulati állapotához igazodva használnak fel népi, illetve nem népi irodalmi műveket.

A képeskönyv nézegetés a gyermek számára bensőséges kommunikációs helyzet, mely hozzájárul a gyermek alapvető érzelmi biztonságához is. Erre a tevékenységre a kisgyermeknevelők minél több időt igyekeznek szakítani.

A közös verseléssel, meséléssel a gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, melyekre más módon nincs lehetősége. A mesélés segíti a világról alkotott kép bővítését, és a szókinccs gyarapítását.

A versek a ritmusukon keresztül hatnak a gyermek érzelmeire, azáltal pedig a személyiségére.

A mesélés, verselés alkalmai:

- kisgyermekkel történő képeskönyv nézegetés,
- versek a hangulat fokozása érdekében,

- mesehallgatás (pl. elalvás előtt).

g) Alkotó tevékenységek

Bölcsődénkben szerepet kap a gyermek alkotói tevékenysége, mivel az az érzelmek feldolgozása és kifejezése, illetve az önkifejezés révén közvetlenül az öröm forrása. Az ellátásban résztvevő gyermek számára lehetőséget kell adni az alkotó tevékenységre, ennek során:

- a megfelelő eszközök (alkotói tér, az alkotáshoz szükséges, anyagok), és
- a szükséges idő

biztosítására.

A kisgyermeknevelőink a gyermekek egyéni igényeihez igazodva vesznek részt az alkotó tevékenységben, azaz:

- megmutatják az egyes technikákat,
- szemléltetik az eszközök használatát,
- közreműködnek az alkotásban.

A kisgyermeknevelőink számára fontos, hogy:

- felkeltsék, illetve ébren tartásuk, szükség esetén támogassák a gyermek alkotókedvét,
- a gyermek által készített alkotásokat megőrizzük, megbecsüljük, értékékként kezeljük, mintát mutatva ezzel a gyermekek számára is,
- minél több alkotói tevékenységet ismertessenek meg a gyermekekkel (pl.: a nyomda, firkálás, gyurmázás, vastag fűzés, ragasztás, gyűrítés, tépés, festés ujjal, vagy vastag ecsettel).

h) Egyéb tevékenységek

A bölcsődei nevelés-gondozás során több olyan élethelyzet adódik, melyekhez a gyermek önként csatlakozhat. A csatlakozás lehetőségére a kisgyermeknevelő felhívja a gyermekek figyelmét, de nem erőlteti az abban való részvételt. A kisgyermeknevelő a gyermek számára megmutatja, hogy öröm forrása a közös tevékenység, az hogy valamely tevékenységet saját maguk végezhetnek.

A gyermekek számára jellemzően - az életkoruktól és fejlettségüktől függően - a következő tevékenységi lehetőségeket ajánljuk fel: babafürdetés és egyéb kisgyermeknevelő által végzett gondozási feladat, étkezés előkészítése, más kisgyermek részére történő segítségnyújtás, rendrakás, pakolás.

6. A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére

A bölcsődei szakmai tevékenység célja, hogy a nevelés, gondozás eredményeként a gyermekek többsége a bölcsődéskor végére elérjen arra a fejlettségi szintre, amely alapján zökkenőmentesen részt vehet a továbbiakban az óvodai nevelésben. Ennek érdekében elvárás, hogy a gyermekek elérjék az alábbi fejlettségi szintet:

- szobatiszták, segítséggel keznek mosni,
- önállóan étkeznek,
- biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, tornáznak, ugrálnak,
- a játéktevékenységekben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel,
- megjelenik az aktív társas viselkedés első formája az összedolgozás,
- rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek,
- ruhadarabjaikat meg tudják nevezni, kis segítséggel le- és felveszik,
- ismerik a testrészeit, azokat megnevezik,

- finom mozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani,
- próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.

VII. A BÖLCSŐDE ÁLTAL HASZNÁLT DOKUMENTÁCIÓ

Bölcsődénk a bölcsődei nevelés-gondozás során az alábbi dokumentációkat vezeti:

- felvétellel kapcsolatban a bölcsődei felvételi előjegyzési napló,
- a nevelői, gondozói munkához kapcsolódva:
 - felvételi könyv,
 - bölcsődei csoportnapló,
 - bölcsődei törzslap,
 - fejlődési napló,
 - családi füzet
 - nyilvántartás az ellátási napokról,
 - bölcsődei jelentés (havi statisztika),
 - nyilvántartás a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekről,
 - a térítés díjjal kapcsolatos dokumentumok (pl.: étkezők nyilvántartása, térítési díj- kedvezményre jogosultak nyilvántartása, stb.).

VIII. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

1. Az ellátás igénybevételi módja

Az ellátás igénybevételének módja lehet:

- önkéntes, illetve
- határozat alapján kötelezően elrendelt.

Az önkéntes igénybevétellel kapcsolatos igénylési, és igény elbírálási eljárási szabályokat a fenntartó határozza meg.

Az ellátás megkezdésekor a főigazgató felhívja a szülőt (törvényes képviselőt) az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatok szolgáltatására, továbbá a változások bejelentésére vonatkozó kötelezettségre.

Az ellátás megkezdése előtt a főigazgató értesíti a szülőt a gyermek bölcsődei gondozásához szükséges felszerelésről, ruházatról.

Az ellátás során térítési díjat kell fizetni:

- az étkezésért (étkezési térítési díjat).

2. A felvétel rendje

A bölcsődébe történő felvétel rendjét a Bölcsődei Felvételi Szabályzat tartalmazza.

Bölcsődei felvételt nyerhet:

- az a 20 hetes – 3 éves kor közötti gyermek, akinek szülei bizonyítható módon munkaviszonnyal rendelkeznek,
- vagy szociális alapon a gyermekjóléti szerv javaslatára

A bölcsődei beiratások időpontja: folyamatosan történik.

A férőhelyek mértékéig a gyermekek felvételéről az intézmény vezetője dönt, a bölcsődei intézményegység-vezető véleményének kikérésével.

A szülőket a felvétel eredményéről írásban kell tájékoztatni.

A szülő, gondviselő számára kedvezőtlen döntés ellen, 8 munkanapon belül fellebbezhet.

A bölcsődei ellátás kezdetétől számított 15 napon belül az intézmény vezetője megállapodást köt a gyermek törvényes képviselőjével.

3. A bölcsődei elhelyezés megszűnése

Megszűnik a bölcsődei elhelyezés ha:

- a gyermeket az óvoda átvette,
- a szülőnek időközben megszűnik a munkaviszonya,
- a szülő írásban bejelenti, hogy a továbbiakban nem kívánja igénybe venni az ellátást gyermeke számára, egyéb okok miatt,
- a gyermek – alapos indok nélkül – legalább 4 hétig nem vette igénybe az ellátást,
- térítési díj fizetésére kötelezett, e kötelezettségének kétszeri írásbeli felszólítás ellenére sem tesz eleget, és ez által egy hónapos hátraléka keletkezett.

IX. A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁSI HELYI MÓDJA

A szolgáltatás közzétételének alkalmazható helyi módjai:

- az önkormányzat honlapja,
- hirdetmény az önkormányzat hivatalos hirdetményei között,
- egyéb hirdetményi forma a településen,
- helyi lap,
- személyes kapcsolat,
- önkormányzati fórumok és
- egyéb, a település lakosságát érintő fórumok.

X. A GYERMEKEK, A SZÜLŐK ÉS AZ ELLÁTÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

1. A gyermekek jogai

A gyermek joga, hogy:

- a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító környezetben nevelkedjen,
- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez,
- a személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát,
- a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelembe részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk,
- védjék a fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással és az információs ártalommal szemben.

2. A szülők jogai

A szülő joga, hogy:

- megismerje a bölcsőde szakmai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,
- segítséget kapjon a gyermeke bölcsődébe történő beszoktatásához,
- gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, állapotáról rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást kapjon, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,
- a főigazgató vagy a kisgyermeknevelő hozzájárulásával részt vegyen a bölcsődei nevelés-gondozás egyes folyamataiban,
- írásbeli javaslatát a főigazgató megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított 15 napon belül választ kapjon.

3. Az ellátást végzők jogai

A szolgáltatást végzők joga, hogy:

- megkapják a munkavégzésükhöz kapcsolódó megbecsülést,
- tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- munkájukat elismerjék,
- biztosítva legyen részükre a bölcsődei ellátás eszköz és felszerelésjegyzékben meghatározott helyiség és bútorzat és egyéb berendezési tárgyak,
- a munkakörükhöz tartozó munkaruha juttatásban részesüljenek,
- a munkaszervezés során igényeiket lehetőség szerint igénybe vegyék.

XI. FELHASZNÁLT IRODALOM

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja

A Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai, Módszertani levél

Módszertani útmutató „A kisgyermekről vezetett szakmai dokumentáció vezetéséről, 2019.

Forrai Katalin: Ének a bölcsődében, Zeneműkiadó Budapest, 1986.

JÁTÉK A BÖLCSŐDÉBEN, Módszertani levél

Tudástár – A beszoktatás módszertana - Szocializálódás a családból a bölcsődébe Magyar Bölcsődék Egyesülete 2022.

XII. ZÁRÓRENDELKEZÉSEK

A bölcsődei szakmai program

❖ **Érvényessége**

A Bölcsődei Szakmai Program érvényességi ideje a fenntartó jóváhagyását követően 2030. augusztus 31-ig érvényes.

❖ **Felülvizsgálata**

Szakmai Programunkat 4 évente felülvizsgáljuk, illetve szükség szerint aktualizáljuk az intézményt érintő változások, új jogszabályi előírások esetén.

❖ **A bölcsődei szakmai program módosításának lehetséges okai**

- a bölcsődei humánerőforrásban bekövetkezett változások
- törvényi jogszabályi változás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- bölcsődei működési engedélyben történő változás

❖ **Tájékoztatás a bölcsődei szakmai programról**

A szakmai programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor felteheti az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidő belül érdemi választ ad. Szóbeli érdeklődésre, szóbeli tájékoztatást kaphat az intézmény képviselőjére jogosult személyektől. Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az főigazgatónak címezve, aki az ügyintézés határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

❖ **A bölcsődei szakmai program személyi hatálya kiterjed**

- a bölcsődével jogviszonyban álló közalkalmazottakra
- azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek a feladataik megvalósításában.

❖ **A bölcsődei szakmai program területi hatálya kiterjed**

- a bölcsőde egész területére, a bölcsődei ellátás színtereire

XIII. LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁS

A Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Szakmai Programját **átdolgozta:**

Sárospatak, 2026. február 27.

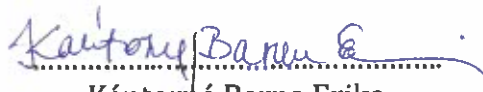
Hersman Eszter Ágnes
bölcsődei intézményegység-vezető

Orosz Végő Veronika
főigazgató

A bölcsődei szakmai programot a bölcsődei közösség megismerte és elfogadta. Közalkalmazotti képviselőjük aláírásával egyetértésüket kinyilvánították:

Sárospatak, 2026. február 27.

Kántorné Barna Erika
közalkalmazotti képviselő, kisgyermeknevelő

*Jelen bölcsődei szakmai programot a fenntartó
napján kelt sz. határozatával jóváhagyta.*

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

...../2026. (IV. 24.)

határozati-javaslat

a Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Szakmai Programjáról

Sárospatak Város Önkormányzata Képviselő-testülete tárgybani előterjesztést megtárgyalta és a Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Szakmai Programját, az előterjesztés szerinti tartalommal jóváhagyja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal